

ה'פנטט'

של חרן
הגרי"ש
שלא יפריעו
לו מלימודו

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 287

פנינים לפרשת ראה

היה זה בשבת קודש בכולל 'חזון איש'. עם תום התפילה, כשרבינו עשה את דרכו ליציאה מהיכל בית המדרש, כדרכו האיר פניו באיחולי 'שבת שלום' לכל מי שנקרה בדרכו, גם ליהודי האלמוני והבודד שעמד מן הצד. עיני היהודי האלמוני החלו זולגות דמעות: "כבוד הרב, אתם הראשונים שאומרים לי כאן 'גוט שבת'... אף אחד לא מכיר אותי ולא יודע ממני מאומה"...

מאצילות הליכותיו של מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל

"כִּי תַעֲשֶׂה הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי ד'" (דברים י"ב, כ"ה)

בעת ששהה רבינו בירושלים לצורך מנוחה, בימי בין הזמנים של חודש אב, בשבת הראשונה לשהותו במקום, הוצע לו ללכת ולהתפלל בבית חכם מחכמי המוסר שגר בשכונת מקום, הנושא שיחה בין קבלת שבת לערבית. רבינו, שש על ההזדמנות לכבד את אותו חכם וגם לשמוע את דבריו.

לשבת הבאה, לא הלך שוב להתפלל שם, וטעמו ונימוקו עמו: "אם אלך גם השבת, הרי שהדבר ייפך לקביעות - שבכל פעם שהנני שווה בסביבתו אני בא להתפלל איתו, ואם לא אבוא בפעם הבאה מאיזו סיבה שתהא, הדבר עלול לפגוע בו".

בעובדה זו התבהרו דברי רבינו שהיה אומר רבות: "המידה החשובה ביותר - היא 'פיקחות'! שכל המידות צריכות להתנהל עימה - עם פיקחות".

הפיקחות והחשבון היו נר לרגליו בכל עת, לכלכל את צעדיו מתוך זהירות מופלגת, לבל יצא חלילה מכשול או פגיעה. והפיקחות של השתיקה, גם היא היתה מתובלת במהלכיו - על כל צעד ושעל.

מה שכח רבינו?

בא רבינו לביקור חג בבית מחותנו, רבי יוסף שלום אלישיב. טיפס את המדרגות הגבוהות והמיושנות, נכנס אל הבית, ושני הגדולים

המתיקו בדברי תורה מענייני דיומא, ואחר נפרדו בברכת החג. ירד רבינו את המדרגות, וכשהגיע למטה, אמר: "אוי, שכחתי משהו..." - והחל חוזר ומטפס את המדרגות. מלווי רבינו ניסו לעצור בעדו, בהציעם כי הם ילכו ויביאו לו את אשר שכח - אך שתק ועמד על דעתו לעלות שוב את כל המדרגות לבית מחותנו. הגיע שוב אל הבית בו היה לפני רגעים אחדים, ומלוויו עקבו אחריו בסקרנות: מה שכח רבינו, שכה היה חשוב בעיניו לעלות בעצמו לשם כך?

לרוחי, ולא מעריך את גודל מסירות הנפש שהקרבת למען שמירת השבת".

מעשים אלו וכיוצא בהן, עוררו וחיזקו את רבינו בדרכו ביתר שאת, להקדים שלום לכל אדם ואיש, גדול קטן, חשוב ומכובד כדל ופשוט.

בכל ליל שבת, כאשר היה חוזר מהישיבה לביתו, והרחוב היה מלא בהמון מתפללים השבים לביתם - זקנים עם נערים, חסידים וסתם עמך, לכולם היה מקדים בברכת 'גוט שבת' בקול רם, כשהוא מרכין את ראשו לקראתם. ולא אחת היו רבים שעברו על פניו מבלי משים לב, ואילו הוא היה מקדים לברכם בברכת השבת, והיו נעצרים בתדהמה. גם כאשר היה מגיע אל המקווה בערב שבת, היה מברך לשלום את הבלנים או הקופאי היושב בפתח.

אחד מאלו שזכה לברכת 'גוט שבת' מרבנו, תיאר: "ה'גוט שבת' של רבינו היה נאמר בנעימה מודגשת ועם כל הלב. כששמעתי את האיחול כפי שהוא יוצא מפיו, לראשונה בחיי שמתי לב למשמעות של האיחול!".

וכבר היה מעשה, בעת שהשתתף בכינוס גדול באולם 'וגשל' שבבני ברק. ביציאתו משם, בתוך כל המולת אלפי המשתתפים, חלף רבינו על פני המאבטח שעמד בפתח, והאיר לו פנים: "תודה רבה לך, שבת שלום!".

נכדו של רבינו שהתלווה אליו תמה: "סבא, עד כאן?" - ורבינו משיבו: "חשוב נא, מתי כבר מזדמן למאבטחים הללו לחזות בפנים יהודיות?"

לשוחח עם רבינו באידיש

גבאי צדקה מאחת הערים בארץ, נכנסו לרבינו בלוויית אחד מתלמידיו הקרובים, לבקשו שייתן להם מכתב המלצה.

רבינו קיבלם בחביבות, והתעניין בחיבה בפעולות הצדקה שלהם. במהלך השיחה, החל אחד מגבאי הצדקה לשוחח עם רבינו באידיש - השפה השגורה על לשונו. רבינו הקשיב לו, אך בהזדמנות הראשונה כשהלה הפסיק מדיבורו לכהרף-עין כדי לשאוף אוויר, הפסיקו ופנה לתלמידו ושאלו: "האם הנך מבין אידיש?". ומשאמר התלמיד שאינו מבין, ביקש רבינו מאותו גבאי צדקה שיאמר את דבריו בלשון שגם תלמידו יבין.

התלמיד אמנם הגיב שאינו מקפיד, ומה עוד שהרי יודע הוא את תוכן הדברים - אך רבינו לא הסכים לכך, ודרש שהשיחה תתנהל אך

והנה פונה רבינו לבן מחותנו - רבי אברהם שהיה אז בבית, ואומר לו: "יסלמח לי, כמדומני, שכאשר יצאתי מן הבית לא אמרתי לכם 'שלום' ולא נפרדתי כראוי... אבקש את סליחתכם". נפרד ממנו בברכת שלום לבבית וחמה, יצא מן הבית ופנה לדרכו.

שלום לרחוק ולקרוב

אוירת השבת השלווה נסוכה על רחובות בני ברק. רבינו שב מן התפילה בישיבת 'תפארת ציון', כשטליתו הלבנה מוסיפה הוד לפניו המאירות. שקוע במחשבות של תורה, אך דעתו אינה מוסחת מהעוברים והשבים. והנה צועד מולו איש פשוט למראה, צעדי כבדים ועיניו כבויות.

רבינו מרים את עיניו, במאור פנים ובקול ענוג ורך מאחל לו: "שבתא טבא ר' יהודי, גוט שבת!".

האיש תמה לרגע, האמנם אליו כוונה הקריאה?! הוא סבב לאחור, בהיותו סבור כי לבטח אל האיש שמאחוריו נועד האיחול... אך לא, איש לא נראה בכל הרחוב מלבדו.

משהבין כי רבינו התייחס אליו אישית, פנה נרגש כולו ואמר: "כבוד הרב, אתה הראשון שמאחל לי 'שבת שלום'!" - והחל שופך את ליבו ומספר את קורות חייו: "אוד מוצל מאש אנכי, מברנוביץ עיר מולדתי. שם הייתי אדם מוכר, אבי עליו השלום היה מנכבדי העיר, וכולם היו מכבדים אותי. וכאן איש אינו מכיר אותי, איש אינו מתייחס אלי - אתה, הרב, הראשון שמאחל לי 'שבת שלום'...".

אמירת ה'שלום' המלבבת של רבינו לכל אדם, האירה לבבות רבים של אנשים שחשו בודדים ונדכאים.

היה זה בשבת קודש בכלל 'חזון איש'. עם תום התפילה, כשרבינו עשה את דרכו ביציאה מהיכל בית המדרש, כדרכו האיר פניו באיחולי שבת שלום לכל מי שנקרה בדרכו, גם ליהודי האלמוני והבודד שעמד מן הצד.

עיני היהודי האלמוני החלו זולגות דמעות: "כבוד הרב, אתם הראשונים שאומרים לי כאן 'גוט שבת'... אף אחד לא מכיר אותי ולא יודע ממני מאומה... שנים רבות התגוררתי באמריקה, בשנים שלא ידעו שם כמעט מאידישקייט, ניסיון השבת, היה ניסיון קשה ומר - כל מי שביקש לשמור שבת, התקשה למצוא מקור להתפרנס ממנו, ונידון לעניות מנוולת ולרעב מחפיר. יהודים רבים לא עמדו בניסיון... ואני, אמנם יהודי פשוט אנכי, תורה לא למדתי מנעורי, אבל בניסיון שמירת השבת עמדתי בעוז! וכאן - אף אחד לא מבין

המשך בעמוד 26

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

באתי לקבל 'מנה' מראש הישיבה...", השיב רבי גמליאל בטלמן במבוכה... אבא הסתכל עליו בתמיהה ואמר: "שלחו אותך אלי שאתן לך נזיפה???" הרי כדי לתת נזיפה צריך קודם להתמלא ולהיות ספוג באהבה גדולה לתלמיד, ורק אחר כך לנזוף בו...". "איך אמר לי רבי גמליאל בטלמן: 'זה הווארט של החיים שלי!'"

הגה"ח רבי יצחק ברזובסקי, בנו חביבו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום'
מסלונים זצוק"ל, מספר על אביו הגדול, ועל המורשת שהנחיל בתורת החינוך

"כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ד' (דברים י"ב, כ"ה)

נמצאים בעולם!:"

הרב הייזלר: "התלמידים גם הם החזירו לו אהבה מופלגת. שמעת פעם מהגאון הגדול רבי צבי כץ שליט"א, ראש ישיבות 'טל תורה' וחזון נחום', שהוא והגאון הגדול רבי מאיר לוריא שליט"א, ראש כולל 'ברייש' המפורסם, שהיו שניהם תלמידי ישיבת סלונים, שלאחר חתונתם גרו בבני ברק, והיו נוסעים מדי שבוע ביום חמישי לישיבה בירושלים, שנים אחרי החתונה, כדי לשמוע את השיעור כללי מפיו של ה'נתיבות שלום', וכך נהגו גם תלמידים נוספים. עד כדי כך הם היו דבוקים ברבם והחזירו לו בעבותות של אהבה..."

"אכן, אני זוכר את התקופה שהם היו באים בצעירותי, וגם סיפרו לי שכשאבא היה חולה מאוד, בשנת תשי"ג, למרות שמצבו היה בכי רע והיה חשש כבד לחייו, הוא לא הפסיק את הקשר עם התלמידים, והיה מנהל עמם חילופי מכתבים, וגם היה סדר מסוים מתי הם באו לבקר אותו, לפי תורנות מסוימת כדי שהקשר לא יינתק."

איך נזפים בתלמיד?

בהקשר זה מציין הג"י ברזובסקי עובדה מעניינת מאוד, על התקופה בה היה אביו זצ"ל חולה מסוכן: "הסבא שלי ה'ברכת אברהם', בא ביחד עם אבא שלי אל הרבי מסקווירא בירושלים להתברך מפיו. סבא שלי הצביע

באחרונה מלאו 21 להסתלקותו של אותו גאון וקדוש, כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים ז"ע"א, אשר הותיר אחריו את ספריו, שהפכו נכסי צאן ברזל בארון הספרים היהודי, בכל תפוצות ישראל ובכל הקהילות והמגזרים שומרי התורה והמצוות.

לקראת יום ההילולא, קיים צוות 'דרשו' ראיון נדיר וייחודי עם בנו, הגה"ח רבי יצחק ברזובסקי שליט"א, בהנחייתו של הסופר ברוך הכישרון הרה"ג ר' יעקב הייזלר הי"ו. להלן נביא חלקים מתוך אותו ראיון, בשינויי עריכה קלים.

בפתח הדברים מציין הרב הייזלר, מה שראה שמביא כ"ק מרן אדמו"ר מסלונים שליט"א, אחיו הגדול של איש שיחנו הרב ברזובסקי שליט"א, בכותבו בספרו 'דרכי נועם' אודות אביו הגדול, כי בעת שיהן כראש ישיבה, בכל פעם שהיה נכנס לומר שיעור לתלמידיו, היה שוהה כמה רגעים לפני השיעור, מביט באופן פרטני בכל אחד ואחד מהתלמידים, מעורר בלבם אהבה עזה לכל תלמיד ותלמיד בפני עצמו, ורק לאחר מכן היה פותח באמירת השיעור.

את הנהגה זו הסביר באומרו, כי כשאין אהבה של ממש בלב אל כל אחד ואחד מהתלמידים, קשה מאוד לומר להם שיעור, או למסור בפניהם שיחת מוסר.

"אכן, אני זוכר זאת", מעיד הרב ברזובסקי ומוסיף עוד מדיליה: "המידות של האבא היו יוצאות דופן. כך למשל, הוא לא היה כועס. מעולם לא ראיתי אותו כועס!"

"אמר לי דווקא אחד המתנגדים של אבא זצ"ל, בסוף ימיו הוא כנראה חזר בו מההתנגדות, כי הייתי פוגש אותו בכל יום ראשון, והוא דיבר על אבא זצ"ל בשבחים כאלו מופלגים... בכל אופן הוא סיפר לי שאבא היה אומר שיעור בישיבה כל יום ויום, לפני שהוא חלה בשנת תשי"ג. לאחר מכן הוא היה מוסר שיעור רק ביום חמישי, אבל כשהיה מוסר שיעור כל יום, הבחינו התלמידים בדבר מופלא, שלא משנה מה עובר עליו, אם היה ילד חולה בבית או עניינים אחרים שעברו עליו, כל עגמת נפש שלא תהיה, כל זה נעלם ברגע שהוא התחיל למסור שיעור. ברגע שהוא נכנס לשיעור - היה זה כאילו כל העולם בטל מהמציאות, וכעת רק הוא והגמרא והתלמידים

ואני אספר בזה מעשה יפה שממנו אפשר ללמוד עד כמה השמוע'סן היו חשובים בעיניו וכמה השקעה נדרשה להכנתם.

"במשך שנים היה אבא נוהג לערוך כינוסים, תחת הכותרת 'חניכי הישיבה'. הרעיון היה לאסוף את כל בוגרי הישיבה, שיצאו ממנה במשך השנים והתפזרו ברחבי הארץ, ולרכז אותם לשמוע שיחות ודברי חיזוק, שיחזקו את הקשר שלהם עם הישיבה, ועם מה שהם קנו בישיבה.

"הוא היה אומר שכשנוטעים עץ, אם לא דואגים שיגדל ישר, הוא עלול לגדול עקום. כך גם מי שלמד בישיבה, הוא עדיין חניך הישיבה, גם אחרי שעברו שנים מאז שהוא כבר התחתן, ולכן צריך לשים 'קרש' שיחזיק אותו שלא יגדל עקום חלילה. הקרש הזה היה אותם כינוסים, והסדר היה שהיו מדברים דרשנים שונים, ואבא זצ"ל היה עולה לדבר אחרון, ומסכם את הכינוס. כל פעם הוקדש הכינוס לנושא אחר, פעם שבת, פעם תורה, פעם אמונה, ביטחון וכו'. קיימו אותם במקומות שונים, פעם בצפת, פעם בטבריה וכדו'.

"באחד הכינוסים, עלה לדבר מי שהיה אז מנהל תלמוד תורה בטבריה. הוא אמר שיחה במשך כשעה, ולאחר מכן כשירד מהבמה ניגש לאבא ושאל אותו, נו... 'איך דיברתי? מה אתה אומר על הדרשה שלי?'

"אבא הסתכל עליו והשיב לו: 'אני לא יודע. לא הקשבתי לדרשה שלך...!'

"הוא הסתכל על אבא בהפתעה ובתמיהה, לנוכח התשובה הלא אופיינית... 'אבל אבא זצ"ל הסביר לו למה הוא לא הקשיב: 'את תחילת הדרשה דווקא כן שמעתי', הוא אמר, 'אתה אמרת שראית ווארט כזה, ואחר כך שמעת ווארט כזה, ובדיוק נתקלת בסיפור כזה וכזה, ועלה לך רעיון כזה..."

"הרושם היה שאתה לא התכוננת בכלל לומר את השמוע'ס, לא נערכת לקראת אמירת הדרשה. לקחת כמה סיפורים מפה וכמה ווארטים משם, הדבקת ביחד ועשית מזה דרשה..."

"אם היית משקיע שלוש שעות בהכנת השמוע'ס, כך אמר לו אבא, 'היית מבין שווה לי להשקיע שעה אחת, כדי לשמוע את מה שהכנת במשך שלוש שעות. אבל אם אתה עצמך לא השקעת בהכנת השמוע'ס שלך שעה אחת, למה אני צריך לבזבז שעה שלמה כדי להקשיב לו???'...".

הכוני, פצעוני, נשאו את רדידי...

בסיום השיחה, מבקש הגר"י ברזובסקי לספר עוד סיפור אחד, שחשוב לו מאוד להעביר הלאה: "כשאבא זצ"ל היה מאושפז בבית החולים בשנת תשנ"ה או אולי תשנ"ד, הוא היה אז במצב של סכנה גדולה, ובגלל מצבו חיברו צינורות ומכשירים לכל גופו. הוא שכב כך, מתייסר בייסורים נוראיים, וקרא על עצמו את הפסוק: 'הכוני, פצעוני, נשאו את רדידי מעלי... אם תמצאו את דודי מה תגידו לו? שחולת אהבה אני!'. "

"האהבת ה' שלו היתה פלאית, כך לשכב ולהתייסר בייסורים, ולומר כאלו דברים, הוא לא איבד את הראש אפילו לרגע אחד."

בהקשר זה מוסיף הרב ברזובסקי עוד עובדה מעניינת, שאירעה בתקופה בה היה מאושפז בבית החולים: "היה מקרה שהגיע איש צוות רפואי לחבר לו עירוי של דם, ואבא לא רצה לקבל דם זר לגופו. איש הצוות לא הבין למה הוא מתנגד וניסה להסביר לו: 'מה זה דם? קצת פלזמה עם רכיבים כאלו ואחרים, לא יקרה כלום!'. אבא זצ"ל השיב לו על אתר: 'מה אתה מבין בדם של יהודי?!'...".

על אבא ואמר לרבי מסקווירא: 'הוא חולה... אני כבר חייתי את החיים שלי, אבל הוא עוד צעיר, הוא צריך לקיים ישיבה ולהחזיק בית עם ילדים. אני מוכן לתת לו את שנות חיי הנותרות'. השיב לו הרבי מסקווירא בברכה מעומק הלב: 'אתה תחיה חיים ארוכים, וגם הוא. החתן שלך, גם הוא יחיה חיים ארוכים, וכך אכן היה ושניהם זכו לאריכות ימים. האבא זצ"ל נפטר בגיל 89, והסבא ה'ברכת אברהם' נפטר בגיל 91.

"אספר לכם סיפור יפה שהיה עם רבי גמליאל בטלמן. בצעירותו, בעת שלמד כתלמיד בישיבת סלונים. אירע מקרה והוא היה צריך לקבל נזיפה. אולי הוא איחר קצת לתפילה או משהו אחר שעשה שלא הסתדר עם כללי הישיבה, וכדי להעמיד את הגבולות ולהציב משמעת חזקה, שלחו אותו אל אבי מורי - ראש הישיבה.

"אמרו לו: תעלה לחדר 17... זה היה מספר החדר בו ישב אבא זצ"ל באותן שנים... הוא אכן עלה לחדר 17, הקיש בדלת, אבא זצ"ל הזמין אותו להיכנס, האיר לו פנים ושאל אותו מה בפיו..."

"באתי לקבל 'מנה' מראש הישיבה... השיב רבי גמליאל בטלמן במבוכה... אבא הסתכל עליו בתמיהה ואמר: 'שלחו אותך אלי שאתן לך נזיפה???' הרי כדי לתת נזיפה צריך קודם להתמלא ולהיות ספוג באהבה גדולה לתלמיד ורק אחר כך לנזוף בו...".

"איך אמר לי רבי גמליאל בטלמן: 'זה הווארט של החיים שלי! זה היעד שאלי הוביל אותנו ה'נתיבות שלום'... כדי לנזוף בתלמיד, חייבים להתמלא קודם באהבה גדולה אל התלמיד, ורק אחר כך אפשר לנזוף בו...".

עוד מספר הגר"י ברזובסקי מזכרונות הילדות שלו, כיצד נראה שולחן השבת של אביו הקדוש והטהור:

"הסדר היה שהיו באים מבית הכנסת, מתיישבים סביב השולחן לסעודת שבת, ובמשך כחצי שעה היה אבא זצ"ל מדבר על רבו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'בית אברהם' מסלונים זצ"ל. הוא היה חוזר על דיבורים ששמע מפיו, עובדות שראה. לא היה דבר אחד שהוא לא זכר מה'בית אברהם', הוא היה ממש דבוק בו במשך כל ימי חייו.

"כל זה היה לפני שהתחילו לשיר 'שלום עליכם'... אח"כ היו שרים 'שלום עליכם' הוא היה עושה קידוש, היינו אוכלים את הסעודה ויורדים לטיש. בסעודה עצמה הוא לא כל כך אמר דברי תורה, אבל היינו שרים זמירות. לאחר מכן, בטיש הוא היה אומר דבר תורה, אבל בשנים המאוחרות כבר לא היה לו כה, והוא הפסיק לומר דבר תורה בטיש של ליל שבת, ורק את דבר התורה של סעודת שלישית הוא המשיך לומר מדי שבוע."

הגר"י ברזובסקי: "אבא שלי היה נותן כל יום שיעור, ובנוסף היה אומר הרב שמוע'סן (שיחות מוסר), באמצע השבוע, בראש חודש, במועדים. הוא כל הזמן אמר שמוע'סן ודיבר ודיבר."

הרב הייזלר: "שמעתי שאומרים משמו, שהוא היה נוהג לומר, שלהכין שמוע'ס לוקח לו פי שתיים זמן מלהכין שיעור בגמרא. אם שיעור הוא מכין במשך שלוש שעות, שיחת מוסר הוא צריך להכין במשך שש שעות...".

הגר"י ברזובסקי: "בסלונים לא היה בכלל עניין לומר ווארטים שיתאימו בפסוק וכדו'. זה לא היה הסגנון אצלנו. כל שיחה היתה בנויה לתלפיות,

Dirshu
דרשו ד' ועיון
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

המבצע הגדול חוזר לתקופה קצרה לרגל זמן אלול

המבצע הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה. תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'. זכייה מיידית של הספרים שכבשו את העולם היהודי

תרום 28 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 448 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- סט 'דרש דוד'
- חמשה חומשי תורה
- וספר המפתח על משנ"ב

* משנ"ב - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על התורה 3 כרכים, חמשה חומשי תורה בכרך אחד, ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 384 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- ספר 'דרש דוד'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על ימים נוראים / מסכת אבות, ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 23 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 276 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- של 'דרשו'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים, וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 20 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית

- סט 'לקראת שבת'
- וספר המפתח על המשנ"ב

* 'לקראת שבת' סט הספרים שנקרא בשקיקה בכל העולם היהודי, 5 כרכים עם אלפי סיפורים מרתקים לפרשת השבוע מלוקטים מהמבחר של עלוני 'לקראת שבת' של 'דרשו' וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 21 ש"ח לחודש
למשך 6 חודשים
סך כל התרומה 126 ש"ח

וקבל מיידית

- 3 עותקים של ספר המפתח על המשנ"ב

התקשרו עכשיו 02-5609000

בשנים קודמות היה רבינו משתתף בשמחות נישואי נכדיו. אלא שהיה רבינו חושש שמא יבואו אנשים ויטרידוהו ממחשבותיו השקועות בסוגייתו. לשם כך הגה רבינו "פטנט". במושב המזרח היה מתיישב על מקומו, מסיר את כובעו ומניחו על הכסא שליטו, את הכסא השני היה מסובב כשמשענתו לצד ידו. את ראשו השעיין על כף ידו בתנועה האופיינית לו, בדרך זו היה מסלק את כל המפריעים והמטרידים

מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, בניצול של כל דקת זמן שניתנה לו מאת הבורא יתברך שמו

"וְאֵת מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ" (דברים י"ג, ה')

כל דקת זמן שניתנה לרבינו מאת הבורא יתברך שמו, הייתה מיועדת לקיום המצוה הגדולה והעיקרית: מצוות תלמוד תורה, שהיא כנגד כולם.

מעשה ביהודי מחו"ל ששמע את שמעו, וחשק עד מאד ליהנות מזיו פניו.

לא היה אותו אורח בעל אמצעים מופלגים, שיסייעו להגשמת משאלתו. זמן רב חסך מכספו, מהפך בדעתו אילך ואילך, עיתים היה רואה בדמיונו את רגליו מהלכות בשבילי ארץ ישראל, שואף לתוכו את אווירה המחכים. שיא הביקור מבחינתו היה - לראות עין בעין את פני גדול הדור, ואף לשוחח עמו חמש דקות.

הוא מצא עצמו משנן פעם אחר פעם את הדברים שיאמר בפניו, ידע שזמנו של רבינו קצוב ומדוקדק עד לשניות, הן רק בשל עובדה זו חשקה נפשו לעזוב את סדרי חייו בחו"ל, ולעשות את הדרך לארץ ישראל.

באותן חמש דקות יאמר כך וכך, ישאל כך וכך, יבקש ברכה בעבור עצמו ובעבור פלוני.

ויהי היום - ויתגשם החלום. נרגש עד עומק נשמתו מצא עצמו על המטוס, עושה דרכו ברום הרקיע, חוצה את האוקיינוס ומועיד את פניו אל פסגת חלומותיו.

כמי שמרחף בעולמות אחרים, מצא עצמו פוסע בשכונת 'מאה שערים', עוד מעט יזכה לראות במו עיניו את מה שציפה וקיווה זה מכבר.

הגיע הזמן המיועד לקבלת קהל. הוא ראה אנשים נכנסים ויוצאים כעבור חצי דקה. הכל מתנהל בזריזות. בתוך החדר אין מעבירים את הזמן על דברים של מה בכך. אין מרבים בלהג. נכנסים, שואלים את השאלה, מקבלים תשובה כהרף עין וממשיכים הלאה.

את השאלה עצמה מציגים בתמציתיות, ואם מתחיל השואל בהקדמות מיותרות, שאינן קשורות ישירות אל השאלה, מיד ישמע את הקול: "איזי וואס איז דא די שאלה?" ("מה כאן השאלה?").

משהגיע תורו נכנס אל החדר, נרגש מאד. הציג את עצמו ואת מקום מגוריו. ממרחק גדול הגיע, רבות השתוקק למפגש. "אולי יוכל הרב להקציב לי חמש דקות מזמנו?", שאל-ביקש.

"חמש דקות איני יכול להקציב, אין לי זמן, אפשר שלוש דקות בלבד".

יצא אותו יהודי מן החדר ברכוש גדול לכל ימי חייו. הוא אמנם חשב לזכות בזכות הגדולה של ראיית פני צדיק, רצה לזכות בברכת 'ברכה והצלחה' מפיו של גדול הדור, ואף לשטוח ספק המעיק על לבו ולפתרו בפועל, יצא ברכוש גדול לאין ערוך: שיעור מוחשי וחי אודות ערכן של שתי דקות בחיים.

לימים היה מהפך בדעתו, שכל הנסיעה והטרחה היו כדאיות, כדי ללמוד בצורה המוחשית ביותר מהו 'ערך הזמן'.

הן בחייו שלו 'נבלעים' פה ושם אף זמנים ארוכים בהרבה מחמש דקות. מעולם לא העלה בדעתו להתייחס לכך, שיש הבדל בין שלוש דקות לבין חמש דקות. עתה ראה עין בעין, שהזמן הוא הדבר היקר ביותר בעולם, וכל רגע של חיים בעולמו אין לו שיעור וערך.

אמר הכותב: לפעמים הצטברו אצלי שאלות קשות וגורליות לכלל ולפרט, או-אז הייתי עולה אל ביתו נאוה קודש, ומחכה לזמן שהוקצה לקבלת קהל, כדי להעלות את השאלות על שולחנו. לפעמים הייתי מקדים להיכנס לחדרו, דקות אחדות לפני השעה המיועדת לקבלת קהל.

תמיד הייתי נתקל בעניני התמהות של רבינו: "ס'איז נאך דא א פאר מינוט!" (הלא נותרו עוד כמה דקות!)

כמו הייתי גזלן הבא לשדוד דקות ספורות מחייו! ובאותן דקות לא היה שום רפיון במדרגות הלימוד. העיני היה אותו עיני, הלימוד היה באותה עוצמה כמו בעיצומו של הסדר!

פחות מעשר דקות

היה זה בתקופת מתח בארץ ישראל. ההתגוששות בין מפלגות השמאל למפלגות הימין - הגיעה לשיאה, הגושים היו שווים, וההחלטה מי מהם ישלוט - היתה תלויה גם בהחלטתם של נציגי 'דגל התורה'.

העולם כולו עמד דרוך וציפה להכרעתם של גדולי ישראל, מרן הגרא"מ שך זיע"א ורבינו.

טרם הגעתו של רבינו אל בית מרן בעל ה'אבי עזרי' זיע"א, ביקש מכל מקורביו ובאי ביתו שלא יהו בביתו, בחינת 'הוציאו כל איש מעלי'.

לכולם היה ברור שההחלטה הגורלית תיפול במפגש זה.

אכן, מפגש חשוב עד מאד. עיני כל העולם נושאות אליו. אלא שגם ההחלטות הגורליות ביותר אינן יכולות למשטר הקצוב של הזמן, הדבר היקר ביותר עלי אדמות.

מחוץ לחדר בדקו הנוכחים, כמה זמן בדיוק אורכת הפגישה בין שני ראשי הדור, מנהיגי עולם התורה.

ובכן, הבה נקבל מעט מושגים ביקרותו של הזמן המקודש מכל קדוש.

פחות מעשר דקות ארכה הפגישה כולה...

במהלך זמן מצומצם וקצוב זה, הועלו כל הצדדים על השולחן. מרן הגרא"מ שך זיע"א אמר את דעתו, רבינו נשא ונתן וצייד לצד שני. המעלות והחסרונות של כל מהלך נשקלו במאזניהם של גדולי הדור, וההכרעה נפלה. אותה הכרעה שהרעשה את העולם.

ללמדך יקרת הזמן מהי!

(וכבר ידועים בעולם דברי מרן ה'חזון איש' זיע"א, שבכל אסיפה של דיונים והחלטות אין צורך שתארך יותר מעשר דקות. כל השאר הוא בזבוז זמן בעלמא).

חצי דקה אצל מרן הסטייפלר

תלמיד רבינו, הגר"י דרזי שליט"א, מספר על ביקורו של רבינו אצל מחותנו הגדול מרן הסטייפלר זיע"א:

לפני שנים רבות ליוויתי את רבינו לבני ברק. בתו, הרבנית קניבסקי ע"ה, אשת מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, אמרה לו שחמיה מרן

מחוץ לחדר בדקו הנוכחים, כמה זמן בדיוק אורכת הפגישה בין שני ראשי הדור, מנהיגי עולם התורה. ובכן, הבה נקבל מעט מושגים ביקרותו של הזמן המקודש מכל קדוש. פחות מעשר דקות ארכה הפגישה כולה...

הסטייפלר ביקש שרבינו יכנס לרגע לחדרו.

הלכתי ביחד עם רבינו לבית שברחוב רשב"ם 10, עמדתי בחוץ וחשבתי שמסתמא הביקור של רבינו בבית מחותנו מרן הסטייפלר זיע"א ייקח לכל הפחות חמש דקות. יצאתי לרגע והמתנתי מחוץ לבית. אחרי חמש דקות אני חוזר ודופק על דלת הבית. בתו הרבנית ברז"ם פתחה את הדלת, ואני שאלתי איפה הרב? אמרה לי הרבנית ברז"ם: הוא היה פה וכבר הלך!

למחרת שאלתי את רבינו מה היה אתמול אצל מרן הסטייפלר. אמר לי רבינו: "נכנסתי לחדר של הסטייפלר, הוא אמר שיש לו כאב עיניים וביקש ברכה לרפואתו, בירכתי אותו ונפרדנו". כל הביקור ארך חצי דקה בלבד.

כך מתנהלים במהירות ובצמצום כדי להשאיר זמן לעיקר: לימוד התורה!

ה"פטנט" לסילוק ההפרעות

זכה רבינו לצאצאים רבים בלעה"ר, משפחה גדולה העמיד בישראל. מאות נכדים ונינים ובני נינים (ואף זכה לנכדי-נינים בחייו). כפועל יוצא מכך, רבו שמחות נישואי נכדיו וניניו, ואם היה משתתף בכל אחת מהן היה מבטל הרבה מזמנו.

משום כך, מנע רבינו עצמו בשנות הזקנה המופלגות מלהשתתף בשמחות צאצאיו הרבים, ובקרוב בני המשפחה היה ידוע, שהשתתפותו של הסבא הגדול אינה מובטחת כלל ועיקר.

אם שמחת החתונה מתקיימת מחוץ לעיר - לא היה שום צל של הווה אמינא, כי רבינו יבזבז מזמנו היקר מזהב ומפז להשתתף בה, אך אם שמחת החתונה היתה מתקיימת במקום קרוב, והיו לרבינו עניינים מיוחדים של הכרת הטוב כלפי אותו נכד, או-אז הגיע רבינו והשתתף לדקות ספורות בלבד. ודי באותן דקות ספורות ומדודות, כדי להגביר את השמחה ולרוממה לשיאים לא נודעו.

בשנים קודמות היה רבינו משתתף בשמחות נישואי נכדיו, ולפעמים היה נוסע לשם כך גם מחוץ לעיר.

מראהו של רבינו בשמחות נישואי נכדיו היה מופלא.

והנה יום אחרי שתרמתי את המעשר מחלקי במכירת הדירה, אני מגיע כהרגלי לבקר את אמי בבית אבות, והנה אני נכנס לחדר שלה ו...הלם!!! כמעט התעלפתי! אמי יושבת במיטתה ומסתכלת עלי...

סגולותיה הרבות של מצוות מעשר כספים

הרב בנימין בירנצוויג

“עֲשֹׂר תַעֲשֹׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זְרַעְךָ” (דברים י"ד, כ"ב)

מצוות מעשר חביבה היא עד מאד, עד שדרשוה חז"ל (תענית ט, א) 'עֲשֹׂר בְּשִׁבִיל שִׁתְּעַשֵּׂר'. ועוד אמרו חז"ל (שבת לב, ב) שאמר הקב"ה על מצוה זו של צדקה ומעשר: "ובחנוני נא בזאת" תבחנו אותי האם אני מקיים הבטחתי, להעשיר את המעשר מכספו לצדקה!!! השבוע התוודעתי לסיפור מצמרר על גודל מעלת נתינת המעשר לצדקה, שהוא גם מועיל לעילוי נשמה גדול, וזכיתי ואף מצאתי סימוכין לזה בדברי מדרש תנחומא המובאים לפנינו: "בְּזִכּוֹת שְׁנֵי דְבָרִים יִשְׂרָאֵל מִתְחַטָּאִין לְפָנֵי הַמָּקוֹם, בְּזִכּוֹת שִׁפְתַּי, וּבְזִכּוֹת מַעֲשָׂרוֹת. בְּזִכּוֹת שִׁפְתַּי, דְּכָתִיב: אִם תִּשָּׁב מִשִּׁפְתַּי רְגְלִיךָ (ישעיה נח, יג). מֵה כְּתִיב בְּתַרְיָה, אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' (שם פסוק יד). בְּזִכּוֹת מַעֲשָׂרוֹת, דְּכָתִיב: וְשִׁמְחֵת בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ (דברים כו, יא). וְאִין טוֹב אֲלָא תוֹרָה, שְׁנַאֲמַר: כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם וְגו' (משלי ד, ב). לְפִיכָךְ מוֹשֶׁה מְזַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, עֲשֹׂר תַעֲשֹׂר".

טובה את הדירה, והתחלקו כולם בסכום בשווה לשביעות רצון כולם. הבן החרדי קיבל את כספו, ומיד החליט להפריש מעשר מכספו. הוא נתן את הסכום לישיבה ללומדי התורה, שיהיה לזכותה של אמו ורפואתה. וכך מספר הבן הרב ק. הגר בשכונת מטרסדורף בירושלים, בהתרגשות גדולה: "זמן רב שאני מבקר את אמי בבית אבות, ואף מאז שהיא הפסיקה לזהות את הסביבה הקרובה אליה, ואף כבר לא יכולה בגלל מצבה לרדת כלל ממיטתה, שכן היתה סיעודית. הייתי הולך לבקרה כל בוקר. היא היתה שוכבת במיטתה ולא היתה מזהה אותי. הייתי מדבר אליה, שר לה ואומר לה דברי תורה, ולא היה נראה כלל שהיא שומעת ומבינה, אבל המשכתי לעשות כן בשמחה עצומה של מצוות כיבוד הורים.

"והנה למחרת היום שתרמתי את המעשר מחלקי במכירת הדירה, אני מגיע כהרגלי לבקר את אמי בבית אבות, והנה אני נכנס לחדר שלה ו...הלם!!! כמעט התעלפתי! אמי יושבת במיטתה לבושה במלבושי השבת שלה [מה שכבר לא עשתה הרבה זמן בגלל מצבה] מסתכלת עלי, קוראת לי בשמי, ואומרת לי 'חכייתי לך לומר לך תודה! אתה לא יודע איזה כבוד גדול עשו לי בשמים, חלמתי חלום בלילה בשעת השינה, שהשתתפתי בסעודה גדולה, ושמו אותי בראש השולחן ועשו לי כבוד גדול, חכייתי לומר לך תודה!'. היא סיימה בזה, וחזרה לשכב כמצבה הקודם, שלא זיהתה אותי ואת הסובבים..." ויהיה הדבר לפלא! ממש קיום דברי חז"ל במדרש 'שישראל מתחטאין לפני המקום, בזכות המעשרות שהם הטוב שנתן לך ה', ואין טוב אלא תורה'. ובזכות נתינת הטוב של המעשרות לטוב שהוא התורה, מתעלים ומתחטאין ישראל לפני הקב"ה.

הסיפור התרחש בבית משפחת ק. ממנהטן בניו יורק. למשפחה חמישה ילדים, וברשותה היה בית גדול רחב ידיים. מלבד ילד אחד שזכה להיות חרדי שומר תורה ומצוות, שהקים בית לתפארת בארץ ישראל, ומתגורר בשכונת מטרסדורף בירושלים, כל שאר ילדי המשפחה היו רחוקים משמירת מצוות. מצבה הבריאותי של אם המשפחה לא היה טוב בשנים האחרונות, וילדיה נאלצו לשכנה בבית אבות, שם קיבלה טיפול טוב ומיטיב בהתאם למצבה. כיון שמצבה של האמא המשיך להתדרדר, וכבר הגיעה למצב שלא הצליחה לזהות כלל את הקרובים אליה, גם את ילדיה, וסבלה ממחלת אלצהיימר, אי לזאת החליטו בני המשפחה למכור את הדירה של הוריהם, ולחלק בין כל הילדים שווה בשווה את סכום המכירה, ובזה גם לשלם את אחזקתה בבית אבות. הבן החרדי בקש מאחיו ואחיותיו, שמסכום מכירת הדירה יפרישו דבר ראשון 'מעשר' ואח"כ יחלקו בשווה לכולם את שאר הסכום, אבל אחיו שלא היו שומרי מצוות, התנגדו לכך, ואמרו לו: "אתה רוצה לקיים מצוות? תקיים את זה בחלק שלך לא על חשבוננו!". הם העמידו את הדירה למכירה. לאחר זמן הצליחו למכור בשעה

נענה הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל לבקשתם להיבחן, אך להפתעתם ביקש מכל הבחורים לצאת מהחדר ושיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו פנה גם לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא"... כך ישב הגרי"י פישר עם כל בחור בנפרד ובחנו

הליכות נאצלות וזהירות בכבוד הבריות, של הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל

"פי תעשה הטוב והישר בעיני ד'" (דברים י"ב, כ"ח)

ראש ישיבה מחוץ לארץ נכנס עם קבוצה מתלמידיו, לביתו של הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל, והפציר בו שייעתר לבקשת התלמידים לבחון אותם על לימודיהם בשו"ע יו"ד, ויהיה בכך חיזוק גדול עבורם.

נענה רבי ישראל יעקב לבקשתם, אך להפתעתם ביקש מכל הבחורים לצאת מהחדר ושיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו פנה גם לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא"... כך ישב הגרי"י פישר עם כל בחור בנפרד ובחנו. הבחינה נמשכה שעה ארוכה.

משנסתיימה הבחינה, נכנסו כולם לחדר וראש הישיבה שאל: "כיצד שולטים הבחורים בחומר הנלמד?" השיב הגרי"י זצ"ל: "כולם ענו, אחד יותר ואחד פחות, אך כולם ענו!".

כשהלכו לדרכם הסביר הגרי"י פישר זצ"ל את פשר הנהגתו: "דעו לכם מהי הלבנת פנים. אי אפשר לבחון בחור בזמן שיושב שם בחור אחר, שכן אם לא יידע לענות - הרי חברו יראה בקלונו ח"ו, איני יכול לתת יד לדבר כזה. הסכמתי לבחון, אך חלילה שתצא תקלה תחת ידי".

פגיעה ביהודי! געוואלד!

סיפר הרב אפרים שטערן, נאמן ביתו של הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל, את המעשה הבא:

בתקופת חייו האחרונה של הגרי"י פישר זצ"ל, היה מחובר למכשיר החמצן, וההליכה היתה מאמץ גדול עבורו, עד כדי כך שגם הכניסה לרכב או היציאה ממנו - היו מורידים את רמת החמצן שבגופו. בזמן ההוא, כאשר אחד ממקורביו ערך ברית-מילה, הטריח עצמו להשתתף בשמחה על אף חולשתו הרבה.

כשהגיע הגרי"י פישר למקום עריכת הברית, יצא מהרכב במאמץ גדול. כתוצאה מהמאמץ חלה ירידה בחמצן שבגופו, והוא נחלש מאוד, עד כדי כך שלא יכול היה להוציא הגה מפיו מרוב חולשה.

עודו עומד בחלישות כח, ניגש אליו יהודי בבקשת ברכה. כאמור, לא היה בכוחו לדבר, ורמז לו בידו להיכנס לפנים האולם, מקום שם נערכה הברית, ולאחר שינוח מעט יוכל לברכו.

היהודי לא הבין את הרמז, וחשב שהרב פישר דוחה אותו ואינו רוצה

לברכו. לכן ביקש בשניה ובשלישית, ואילו הגרי"י פישר חזר על הרמז הקודם.

הלה עזב את המקום שבור ורצון, בחשבו כי אינו ראוי לברכה, ועל כן הגרי"י פישר דוחה אותו.

לאחר שהגרי"י פישר נח מעט מעמל הדרך, וראה שהיהודי הנ"ל לא חוזר, שלח לקרוא את רבי אפרים לברר מי הוא אותו יהודי שכל כך רצה ברכה. רבי אפרים החל לחפשו ולא מצא אותו. אולם הגרי"י פישר לא נח ולא שקט. ובשברון לב עצום אמר: "אדם זה ביקש ברכה, ואני דחיתי אותו..."

הדבר נגע בעמקי נפשו: "פגיעה ביהודי! געוואלד!"

בראות רבי אפרים עד כמה נוגע הדבר לבריאותו של הגרי"י פישר, הכפיל את מאמציו, וכעבור יומיים הצליח לאתר את האיש, ולהביאו לפני הגרי"י פישר.

כראות הגרי"י פישר את פניו, שמח לקראתו מאד, כמוצא שלל רב. מיד ברכו בחום, והרבה להתנצל בפניו בהסבירו את מצב בריאותו הקשה, וביקש ממנו שימחול לו.

הנוכחים התפעלו משמחתו של הגרי"י פישר, ומאשרו הגדול, שזכה לפייס את אותו יהודי נפגע, ואף לברך אותו. ("רועה ישראל" ח"ב עמו' ת"ע)

"חלילה וחס! וכי אזלזל בכבוד הבריות!?"

עסקן חשוב הגיע פעם אל הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל,

המשך בעמוד 25

כשהגעתי ליוהנסבורג פתחנו בפעולות קירוב ענפות, וברוך השם הצטרפו עשרות משפחות לקהילה החרדית, השתתפו בשיעורי התורה והתפללו בבית הכנסת של הקהילה, אבל הנשים ביקשו להרים את הוילון שבמחיצה. אסרתי בכל תוקף, אבל גם הצד השני היה תקיף. טענו שהם חוזרים בתשובה, ויש להקל עליהם. אבל היה צורך להפיס את דעתם. אין זו חכמה, לכפות את דעתך ולהקים לך אויב...

**ראב"ד העדה החרדית, הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א:
כשצריך לפעול למען כבוד שמים, צריך לומר "גיבור אני"**

"נתון נתון לו... פי בגלל הדבר הזה יברכה" (דברים ט"ו, י')

כשההמרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל בוילנא בעת מלחמה, שיגרו לו ויזות הן לארצות הברית והן לארץ ישראל, והתלבט. מצד אחד, ארצות הברית בטוחה יותר מחילותיו של הצורר, ואילו ארץ ישראל עלולה ליפול בידיו. חייליו כבר עמדו בשערי מצרים בדרום, והאיטלקים הפציצו מפעם לפעם את חיפה ויפו ממערב, ועירק ממזרח היתה פרו נאצית. מארבע רוחות ריחפה עליה סכנה. מצד שני, באמריקה מרחפת סכנה רוחנית, וארץ ישראל בטוחה יותר מבחינה זו.

והכריע לנסוע לארץ ישראל, שהיא מקום סכנה גשמית, אבל בטוחה מהבחינה הרוחנית, כשם שהקדוש ברוך הוא העדיף שנשהה במדבר שהוא "מקום נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין בו מים", אבל נהיה בטוחים בו מבחינה רוחנית, ולא נלך דרך ארץ פלישתים שהיא ניסיון רוחני. "פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה".

וזו הוראה לדורות, שאם עומדות לפני האדם שתי דרכים, אחת יש בה סכנה רוחנית והשנייה מועקה גשמית. למשל, אם עליו לבחור מקום עבודה, במקום אחד סכנה רוחנית, חברה מתירנית, ובמקום אחד המשכורת נמוכה משמעותית אבל המקום שמור, יבחר בדרך הבטוחה והשמורה, והקדוש ברוך הוא ינחנו בטח.

המשגיח דפוניבו' הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל אמר רעיון נפלא: בכדי להתנתק מדרך טומאה ולבחור בדרך של קדושה, צריך לעמול ולהתאמץ בעמל וביגיעה, ואז יתחבר לדרך שקנה ברוב מאמץ ולא ישוב לדרך השגויה.

לכן, סובב הקדוש ברוך הוא את העם דרך המדבר. כדי שיתייגעו ויעמלו ויתאמצו, ועל ידי כך לא ישובו למצרים ולדרכה.

בדורות הקודמים התענו הרבה על כל חטא, ערכו גלות והסתגפו, ועל ידי העמל והיגיעה התנתקו מדרך הרע. אך בדורנו שהוא דור חלש, ואינו יכול לסבול תענויות וסיגופים, יש להתאמץ ביגיעת התורה ובשמירת הלשון, ועל ידי היגיעה והמאמץ נתנתק מהדרך הרעה.

כשהתגוררנו בבני ברק בגבעת הישיבה, מול דירת המשגיח הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, ראינו שעבודתו היתה מדויקת להפליא, כחיל על משמרתו. באחת עשרה בלילה היה האור כבה בחדרו, בחמש נדלק. בשש בדיוק היה עולה לחדרו שבישיבה, להתכונן לתפילה. מעולם לא נשען על משעת הכסא, דרוך היה לעבודת בוראו.

יום אחד אמרתי לבני: "השעון בבית ממהר בשתי דקות". שאל: "מנין לך זאת?".

אמרתי: "שמתי לאחרונה לב שהמשגיח יוצא מביתו בשש ושתי דקות, לפי שעונונו לא יתכן שהמשגיח מאחר. בהכרח, שהשעון ממהר..."

עקבנו אחרי השעון והתברר שאכן ממהר בשתי דקות...

בעלי התשובה והוילון

כשהגעתי ליוהנסבורג פתחנו בפעולות קירוב ענפות, וברוך השם הצטרפו עשרות משפחות לקהילה החרדית. השתתפו בשיעורי התורה והתפללו בבית הכנסת של הקהילה, אבל הנשים ביקשו

להרים את הוילון שבמחיצה. אסרתי בכל תוקף, אבל גם הצד השני היה תקיף. טענו שהם חוזרים בתשובה, ויש להקל עליהם. אבל היה צורך להפיס את דעתם. אין זו חכמה, לכפות את דעתך ולהקים לך אויב. אמרתי להם: יש הבדל בין 'חוזר בתשובה' לבין 'בעל תשובה'. 'חוזר בתשובה' מצוי בתהליך החזרה. מקלים עליו ואין ממצים אותו את הדין. אבל אתם אינכם 'חוזרים בתשובה'. אתם 'בעלי תשובה', שבמקום שהם עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים (ברכות לד ע"ב)! אתם, אדרבה, צריכים לחפש חומרות, ולא קולות... כל כך החמיא להם שאינם עוד 'חוזרים בתשובה' אלא 'בעלי תשובה', עד שחזרו בהם מתביעתם...

עוד עומד בזכרוני המראה, איך מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל מסביר לאחד ממקורביו שאין מקיימים מצוות צדקה כדין, אם אינו נותן בפנים יפות. ופתח מרן זצ"ל והקריא את דברי הרמב"ם (הלכות מתנות עניים פ"י ה"ד): "כל הנותן צדקה לעני בסבר פנים רעות ופניו כבושות בקרקע, אפילו נתן לו אלף זהובים איבד זכותו והפסידה. אלא נותן לו בסבר פנים יפות ובשמחה, ומתאונן עמו על צרתו ומדבר לו דברי תחנונים וניחומים!"

ושמעתי מפי הגאון מטשעבין זצ"ל בשם זקני בעל ההפלאה, לדייק מלשון הפסוק: "נתון נתן לו, כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך" (דברים טו, י). שהברכה אינה משום הנתינה אלא "בגלל הדבר הזה", הדיבור הזה, שמדבר אליו ומנחמו. ובכך ישב בעל ההפלאה את קושיית התוספות (בבא בתרא ח ע"ב) איך כופין על הצדקה, הרי אין כופין על מצוות עשה ששכרה בצידה. אבל אם יכפוהו לתת הן לא ייתן בסבר פנים יפות, ולא יהיה מתן שכרו בצידו...

אחד מגדולי העסקנים נקרא לבית רבינו. רבנו שלח אותו לשליחות מסוימת למען עולם התורה, באמרו "העניין מסור לידיים שלך". העסקן השיב בחיוב, אך הוסיף שעל הכל הוא זוכר תמיד שהכל בידיים של הקב"ה.

הגיב רבינו ואמר: "כשמדובר על תפקיד לפעול למען כבוד שמים, צריך לומר 'גיבור אני', ולפעול בכל הכח, בלא לסמוך על הידיים של הקב"ה..."

והביא בענין זה מה ששנינו בסוטה: "אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים", ופרש הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל שזוהי הקללה הגדולה ביותר בעקבתא דמשיחא, שיגיע מצב שלא יפעלו למען כבוד שמים, אלא יאמרו "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים", וכביכול הקב"ה יעשה עבורנו לבד בלא השתדלות מצידנו.

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח 'ויגד משה')

עוד עומד בזכרוני המראה, איך מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל מסביר לאחד ממקורביו שאין מקיימים מצוות צדקה כדין, אם אינו נותן בפנים יפות. ופתח מרן זצ"ל והקריא את דברי הרמב"ם (הלכות מתנות עניים פ"י ה"ד): "כל הנותן צדקה לעני בסבר פנים רעות ופניו כבושות בקרקע, אפילו נתן לו אלף זהובים איבד זכותו והפסידה. אלא נותן לו בסבר פנים יפות ובשמחה, ומתאונן עמו על צרתו ומדבר לו דברי תחנונים וניחומים!"

ושמעתי מפי הגאון מטשעבין זצ"ל בשם זקני בעל ההפלאה, לדייק מלשון הפסוק: "נתון נתן לו, כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך" (דברים טו, י). שהברכה אינה משום הנתינה אלא "בגלל הדבר הזה", הדיבור הזה, שמדבר אליו ומנחמו. ובכך ישב בעל ההפלאה את קושיית התוספות (בבא בתרא ח ע"ב) איך כופין על הצדקה, הרי אין כופין על מצוות עשה ששכרה בצידה. אבל אם יכפוהו לתת הן לא ייתן בסבר פנים יפות, ולא יהיה מתן שכרו בצידו...

אחד מגדולי העסקנים נקרא לבית רבינו. רבנו שלח אותו לשליחות מסוימת למען עולם התורה, באמרו "העניין מסור לידיים שלך". העסקן השיב בחיוב, אך הוסיף שעל הכל הוא זוכר תמיד שהכל בידיים של הקב"ה.

הגיב רבינו ואמר: "כשמדובר על תפקיד לפעול למען כבוד שמים, צריך לומר 'גיבור אני', ולפעול בכל הכח, בלא לסמוך על הידיים של הקב"ה..."

והביא בענין זה מה ששנינו בסוטה: "אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים", ופרש הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל שזוהי הקללה הגדולה ביותר בעקבתא דמשיחא, שיגיע מצב שלא יפעלו למען כבוד שמים, אלא יאמרו "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים", וכביכול הקב"ה יעשה עבורנו לבד בלא השתדלות מצידנו.

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח 'ויגד משה')

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

פעם נכנס לחדר מלא ציבור, וכשהקהל כולו קם על רגליו לכבודו - חיך ואמר: "אוי זה כל כך טוב, הבה נעשה זאת שוב"... יצא ונכנס שוב, אינו מותיר בלבו מקום ולו לרסיסי כבוד שהתעקשו להתדפק בשעריו. בפעם אחרת פגש בו אב המלווה בבנו הקטן. "יברך נא את ילדי", ביקש האב, ורבי שמשון זצ"ל נענה בחפץ לב, אלא שהסמיך תנאי קודם למעשה: "שגם הילד יברך אותי - הרי יש לו פחות עבירות ממני"...

הענווה והאצילות של הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל

"לעשות הישר בעיני ד" (דברים י"ג, י"ט)

המושג של 'כבוד' ו'מעמד' כמו ולא היו קיימים כלל בהיכלו. הוא לא חש כל פחיתות כבוד בכך שרב הקהילה בעל המוח העילוי, שהכל תאבים למוצא פיו, ירד מפקידה לפקידה להיכל כולל האברכים הסמוך לביתו, ויוסיף לקח במחיצתם. מחזה שכיח היה לראותו נכנס לשם, ופוסע לכיוון מושבם של שני אברכים מזדמנים, מתיישב לידם בהכנעה ואומר: "נפל ברעיוני חידוש, אני אומר אותו בפניכם, ובבקשה אמרו לי אתם מה דעתכם עליו".

תלמיד חכם מלומדי הכולל הזה, מציין בהתפעלות את התחושה שליוותה אותו לנוכח המראות הללו: "במאי עסקינן? ברב רשמי, שלעיני עם ועדה מגיע במיוחד לאברך צעיר, רק משום שסבור כי יכול לקבל ממנו חידוד וסברה, ירד להרצות בפניו קושיה בגיטין ולשמוע 'מה אתה אומר על זה?' או לשמוע חוות דעת של תירוצין שעלה לו בתלמודו. ולא פעם ופעמיים אלא חדשים לבקרים".

אלא שלא זו בלבד, שביקש לשמוע חוות דעת של אברכים צעירים על חידושו, אלא ראה לעצמו זכות לשרת אותם ולהיטיב את תנאיהם.

פעם הבחין בכולל ב'תלמי אליהו' שבו למד במשך תקופה בשעות הבוקר, באברך השב מן המטבח והכוס שבידו ריקה. 'מה אירע?' שאל אותו, וכששמע שנגמר שם הסוכר, לא היסס רגע, יצא אל הרכב ונסע בעצמו למכולת כדי להביא סוכר וקפה לתועלת הלומדים, ולא שעה למחאות האברכים שחשו מבוכה על כך שהוא עושה את המלאכה.

גם בעת שכיחן כראש ישיבה בתקופה הראשונה בירוחם (- בשנות ה'ל' המאוחרות), והקהילה שם היתה מצומצמת מאד, לא נמצא במשך זמן מה מלמד קבוע לילדים שבחיידר (שהכיל באותה עת בסך הכל ארבעה-חמישה תלמידים בגילאים שונים...). הוא הבין שמחמת כך עלולים אבותיהם לעזוב את העיירה, ובמקום שאין איש לקח על עצמו את המשימה ושימש כמלמד. משהובא כעבור תקופת מה לאחר מכן מלמד קבוע, נותר הוא 'רק' ראש ישיבה...

'אל תבואני רגל גאווה'

אף במקום רבנותו - בבית הכנסת של הקהילה, סלד מגינוני הכבוד הפשוטים והמקובלים ביותר, ובמשך תקופה ארוכה סירב לישב ב'מזרח' מול הקהל, כנהוג, אלא ישב בין ה'בימה' לארון הקודש כשפניו מכוונות אל קיר המזרח. כעבור תקופה קצרה, לנוכח הפצרות חוזרות ונשנות, ולאחר שהגר"י טשזנר שליט"א העיר את אזניו, שהואיל והרב מאריך בתפילותיו, הרי שעל פי דין הש"ץ העומד לפניו נקלע לבעיה לפסוע לאחור בסיום השמונה עשרה, ניאות ר' שמשון לישב יחד עם עוד ת"ח מ'פני' הקהל בספסל פשוט שהוצב במזרח, מימין לארון הקודש.

לימים, הוציאו גבאי בית הכנסת הסמוך אל הרחוב, את הריהוט הישן ששימש אותם עד לאותה עת, מפני הריהוט החדש שנרכש לפאר את בית מדרשם. אחד ממקורביו מצא בכך הזדמנות ניאותה להחליף את ספסל העץ הפשוט שב'מזרח' בית הכנסת 'קיויתי', בספסל מרופד המחולק לכיסאות - מאלו שהשליכו גבאי בית הכנסת ההוא, באין צורך בו.

בתפילה הראשונה לאחר מכן, כאשר קרב ר' שמשון זצ"ל למקומו וגילה את הספסל ההדור למראה, התקשה להשלים עם השינוי.

פעם הבהין בכולל ב'תלמי אליהו' שבו למד במשך תקופה בשעות הבוקר, באברך השב מן המטבח והכוס שבידו ריקה. 'מה אירע?' שאל אותו, וכששמע שנגמר שם הסוכר, לא היסס רגע, יצא אל הרכב ונסע

המכשול מרשות הרבים.

אף על פי כן, משמים רצו כי יותר עד ראייה למעשה, ללמד בני ישורון לקח בהטבה עם הבריות עד אין שיעור וגבול. ואף גם זאת:

פעם נשלח ילדם של אחת המשפחות בבניין שבו התגורר, עם שקית אשפה טעונה עד גדותיה בדרכו לפח המרכזי. כדרכם של ילדים, לא הצליח הלה להתמודד כראוי עם המשימה, וכל תכולת השקית שהוביל נשפכה והתפזרה במדרגות, מדיפה את ניוחוחה הבלתי נעים.

רגע לאחר מכן, יצאו שתי שכנות אל חדר המדרגות, ועד מהרה הבהינו בנעשה, אולם בעוד הן נבוכות ותוהות אם להעיר לאמו של הילד, או לנקוט בדרך אחרת לשם סילוקה של האשפה המצחינה, לרבי שמשון זצ"ל שחלף במקום - היה פשוט וברור מה יש לעשות במקרה זה: ללא אומר ודברים נכנס לביתו ועד מהרה שב משם כשבידו כף אשפה ומגב, ותוך דקה או שתיים לא נותר זכר ללכלוך שהכתים את חדר המדרגות. שתי השכנות נותרו המומות: כזה פתרון לא העלו לרגע על דעתן...

אבל רבי שמשון זצ"ל, כבר היה שקוע עמוק בתלמודו או במצוה אחרת, שכדרכו עשאה בחכמה, במהירות וביעילות.

ריקוד המידות

ושוב מעשה עם ילד קטן:

בחתונה פלונית התקבל בשירה של "ימים על ימי מלך תוסיף", ושעה ארוכה ניצב יחד עם החתן והמחותנים במרכז מעגלי הרוקדים. עברו כמה רגעים, והנה מצא ר' שמשון את הדרך למחות את זכר ה'כבוד' שבו התקבל: הוא נטל את ידיו של ילד פעוט מהנוכחים, וחל רוקד יחד עמו במרץ במרכז המעגלים, בלי לחוש למבטם התוהה של הבריות, לנוכח הפעולה הבלתי שגרתית.

"אתה רוצה להכשיל אותי בגאווה?", טען בכנות כלפי אותו מקורב שהסיר את הספסל הפשוט והטוב, ובמשך זמן ניכר עמל הלה להרגיע את סערת רוחו של הרב, ולשכנעו שהספסל החדש נלקח בעצם מפח האשפה, וכמעט עמד להיזרק ככלי אין חפץ בו, כך שאין כאן מקום לחשש יוהרה...

חסד בשלמות

פעם פנו אליו בבקשה, כי יאות לשאת דברים בערב התרמה שנועד להיערך לטובת אחת הישיבות, שנקלעה לקשיים כלכליים. אחד מרבני הישיבה שעליו הוטל התפקיד, חש אי נעימות שעה שפנה אליו בבקשה זו, והקדים התנצלות שאין הוא בא לבקש 'שיחה' או 'ועד', אלא דרשה לטובת ענין כספי לישיבה. בעדינות נפשו הבין כי יש בכך משום פחיתות כבוד, כלפי מעמדו של הרב פינקוס, שהוא נדרש להלהיב ציבור לשם ענייני ממון - עבור מוסד שאין לו שייכות אליו - ולא בענייני דעת אלוקים ויראת שמים.

אולם ר' שמשון בטהרת ליבו, לא הניח לאיש לרגע להתבוסס בהרגשה זו. "אדרבה", אמר לו בפשטות, "דרשנים - יש הרבה, אבל כאלה שידברו ב'דינר' - קשה למצוא", ונענה במאור פנים ורוחב לב לבקשה. אבן גולה מעל ליבו של אותו פונה. אם ר' שמשון גופו לא רואה בכך כל פחיתות כבוד, אדרבה, מה טוב ומה נעים...

פשוט נבלתא בשוקא

אין טעם ללכת ולמנות את מאות המקרים, שבהם נגלו לעין כל ענוותנותו ובריחתו הרחק כמטחוויו קשת מן הכבוד המדומה. כל יודעיו ומכיריו נפגשו באין ספור הזדמנויות שבהן הפך את ענייני הכבוד והמעמד לאבק פורח וחוכא ואיטלולא - ובלבד לעשות רצון אבינו שבשמים. עם זאת, נראה כי המעשה הבא מאלף ביותר ועשוי להיחשב כחידוש גם בעיניהם:

אברך פלוני הבהין בו פעם עומד ברחוב העיירה, שעה שקבוצת אברכים חלפו על פניו בדרכם לסדר ב' בכולל. ר' שמשון בירך אותם לשלום ונותר לעמוד במקום, כשניכר שהוא ממתין עד שיעלמו מעיניו כדי לעשות דבר מה שלא בנוכחותם. הדבר גירה את סקרנותו של אותו אברך שהבין כי דברים בגו, והוא מצא לעצמו עד מהרה פינת סתר סמוכה דיה, לגלות מה יש לרב הקהילה לעשות כאן בהיחבא.

ואמנם, ר' שמשון קיים בעצמו "ויפן כה וכה וירא כי אין איש", ומשסבר כי אין צופה ומביט במעשיו, נטל שתי פיסות קרטון, וכשהוא כובש בכוח איתנים את רגשי הסלידה, ניגש, אל נבלת חתול שהיתה מושלכת שם על אם הדרך ופינה אותה אל פח האשפה הסמוך. היטב ידע כי אף אחד מלבדו לא יעשה את המלאכה הבזויה והבלתי נעימה, ומאידך גיסא לא מצא עצמו פטור מלסלק את המראה המעורר תחושת גועל בלב הבריות. אלא מאי? אין זה ראוי כי המרא דאתרא יעסוק במלאכה זו, ואם בכל זאת עושה כן, עדיף שיהיה זה בהיחבא מאין רואים. מעשה ללא פניות. לשם כך המתין עד שהמקום יתרוקן מעוברים ושבים, ובצניעות אופיינית סילק את

רגש קל של גבהות לב - חמור היה בעיני עשרות מונים מהחשובות הללו...

הענווה וההטבה

הגאון הצדיק רבי יהודה זאב סגל זצ"ל, הגיע לארץ לקראת נישואי נכדתו עם יבלחט"א רבי אליעזר מן שליט"א - גיסו של רבינו. את פניו קידמו בשדה התעופה כעשרה ת"ח מבני משפחות המחנותנים, ובכללם רבי שמשון זצ"ל.

רבי יהודה זאב ירד בכבש המטוס, עבר את ביקורת הדרכונים ויצא אל בית הנתיבות. הכל ניגשו להושיט לו יד לשלום, ובכללם נכדו בן העשר, שנדחק כמו כולם לקדמו בברכת 'שלום עליכם'.

העגלה הנושאת את מזוודותיו הפריעה מעט לנדחקים סביבו, ומאן דהוא הסיט אותה הצידה וביקש מהילד - הקטן שבחבורה - שהוא יוביל את עגלת המזוודות אל הרכב הממתין בחוץ. ואמנם, הילד יצא ממעגל האנשים המקיף את סבו, ופילס את דרכה של העגלה בתוך המון האדם שהציפו את הטרמינל, בעוד שאר בני המשפחה מתגודדים סביב האורח הנכבד, ועושים אוזנם כאפרכסת לשמוע דברי חכמה ומוסר, תוך כדי יציאתם אל הרחוב. למי היה את הפנאי בקלחת התכונה הנרגשת, להתבונן ולהבחין בתחושת ההחמצה של הנכד שבצד הדרך, המוליך את העגלה לבדו הרחק מהסב הגדול מחו"ל שאותו ראה רק לפרקים?

היה אחד כזה. לפתע חש הילד טפיחה קלה על שכמו, ובפנותו לאחור הוא מגלה שהיה זה אחד מבני משפחת מן, שעזב את החבורה המקיפה את רבי יהודה סגל. ואומר לו: "אני מניח שגם אתה רוצה להיות עכשיו קרוב לסבא. אתה יכול ללכת לשם, אני כבר אוביל את המזוודות". ותוך כדי דיבור הניח את ידו על ידית העגלה והובילה לפניו. מיותר לציין כי היה זה רבי שמשון, שבתבונת ליבו ירד לרגשותיו של הילד, ובענוותנותו וצדקותו הואיל לשמש כמוביל מזוודות בשדה התעופה...

הלה שכה שמח על ההצעה הנדיבה, שבאה עליו בהפתעה גמורה, הגביה תכף את רגליו ורץ חיש להידחק בין המתגודדים סביב סבו, מאושר על כי גם לו התאפשר להיות ב'מרכז ההתרחשויות', ולהינות כמו המבוגרים מקרבתו של הסב. אין הוא זוכר כיום מה שמע, וסביר להניח שגם אז כילד לא הצליח להבין הרבה מדבריו של רבי יהודה סגל זצ"ל, אך את דבריו של האיש שהוביל במקומו את המזוודות,

הבין היטב ונצר לעד בליבו.

ביטול בפה

היטיב אשר דיבר פלוני אודות מידה זו, בקומתו השלמה רבת האנפין

והגוונים של רבי שמשון זצ"ל, בצירוף שתי עובדות מאליפות: 'תחביב' היה לו לרב פינקוס, לתפוס את 'הכבוד', לאחוז בו בידי ולמוללו בין האצבעות, לפוררו עד דק בצפורניו עד שיתבטל כעפרא דארעא וילך לו. פעם נכנס לחדר מלא ציבור, וכשהקהל כולו קם על רגליו לכבודו - חייך ואמר: "אוי זה כל כך טוב, הבה נעשה זאת שוב"... יצא ונכנס שוב, אינו מותיר בלבו מקום, ולו לרסיסי כבוד, שהתעקשו להתדפק בשעריו.

בפעם אחרת פגש בו ברחובה של ירושלים אב המלווה בבנו הקטן. "יברך נא את ילדי", ביקש האב, ורבי שמשון זצ"ל נענה בחפץ לב, אלא שהסמיך תנאי קודם למעשה: "שגם הילד יברך אותי - הרי יש לו פחות עבירות ממני"...

אולי בשל כך לא חששו ילדי הקהילה, לבוא ולשאל אותם ושאלות או 'חידות', שהכתובת הטבעית בעיניהם לפתרון היא ביתו של הרב, שבטוב לבו וענוותנותו לא חש בכך טרדה או פחיתות כבוד, להידרש לשאלותיהם מתוך מאור פנים ובנפש חפצה. רק לכשיגדלו ויכירו יותר את תהלוכות העולם - יגלו שלא היה זה טבעי שהרב יתהלך עמם בפשטות בלתי מצויה.

מקבל כל הערה

תלמיד מקורב התעניין פעם ושאל אותו, אם הוא מוסר את ספריו להגהה בטרם הוצאתם לאור. ר' שמשון הגיב בחיוב: "אכן, אני נותן לאברכים להגהה", אמר, "אלא שהם טובים ונחמדים איתי יתר על המידה... הביקורת שלהם אינה חזקה דיה".

כשהוסיף הלה לשאול אם הוא מקבל את ההערות שלהם, וקרה אי פעם שמחק דברים מחמת הביקורת שהעבירו, הביט עליו רבי שמשון בתמיהה והגיב: "כל מה שמעירים לי, אני מוציא מהספר מייד, ואין זה משנה אם הם צודקים בהערותם או לא", כשהוא מפרש את נימוקו: "אני הרי מדפיס את הספר בשביל הציבור, ממילא אם אברכים טובים סבורים כי הדבר לא ראוי להיכתב, מה זה משנה אם אני צודק ולא הם? לכן, אני משמיט מייד!".

(מתוך הספר 'השמש בגבורתו')

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחיים

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

'דרשו' יוצא במבצע ענק - חלוקה של עשרות אלפי ספרי קודש, לבתי כנסת וישיבות

במבצע יחולקו אלפי סטים של משנה ברורה במהדורת 'דרשו', ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' שבהוצאת הארגון, וספרי 'לקראת שבת' מבית 'דרשו'

הפעם יובאו הספרים במשלוח עד לפתח ביתו של הגבאי, או לבית הכנסת, לפי בחירתו. זאת, בכפוף לתשלום סמלי של 30 שקלים עבור דמי המשלוח.

הנהלת 'דרשו' מדגישה, כי ההחלטה לאלו בתי כנסת לשלוח ספרים, ואלו יצטרכו להמתין לחלוקה הבאה, תתקבל רק לאחר שיצטברו הטפסים השונים, לפי קריטריונים שנקבעו על ידי ההנהלה.

בכל מקרה, דמי המשלוח ייגבו כמובן רק מבתי הכנסת שבקשתם לקבל ספרים תאושר.

חשוב לציין, כי בחלוקה זו, חובה למלא את הטופס הממוחשב, ולא יתקבלו פקסים או פניות טלפוניות למשרדי דרשו.

גם מי ששלח בעבר בקשה ומילא טפסים, חייב למלא את טופס הבקשה מחדש.

כאמור, את הפנייה יש לשלוח למייל שכתובתו b025609000@gmail.com, וטופס הרישום יישלח אל הפונים במייל חוזר, בסייעתא דשמיא.

בימים אלו יוצא ארגון 'דרשו' במבצע ענק, של חלוקת ספרים לבתי כנסת והיכלי התורה בכל רחבי הארץ. מדובר בספרים המודפסים בהוצאה לאור שע"י הארגון, ובחלוקה המתבצעת על פי צוואת מרנא החפץ חיים זצוק"ל, שכל המדפיס את ספריו יעניק ארבעה אחוזים מהם לבתי מדרש ללא כל עלות.

ב'דרשו' מקפידים במיוחד להוראתו של קדוש ישראל, ומבצעים חלוקה נדיבה של אחוזים גבוהים ביותר מספרי המשנה ברורה במהדורת 'דרשו', שכידוע נמכרה עד כה במאות אלפי עותקים. כך גם לגבי ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' במהדורת 'דרשו', המחולקים גם הם לבתי כנסיות ובתי מדרשות.

עם הדפסתה של מהדורה נוספת של המשנה ברורה מהדורת 'דרשו', עם פירוש ה'ביאורים' ומוספים' אשר הפך לנכס צאן ברזל בהיכלי התורה, וכן הדפסה מחודשת של ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', לאחר שהמהדורות הקודמות אזלו מחנויות הספרים, יוצא הארגון במבצע מחודש של חלוקת ספרים, כשהפעם מצורפים לחלוקת גם ספרי 'לקראת שבת', מבית 'דרשו' על פי סדר פרשיות השבוע.

ב'דרשו' פונים לגבאי בתי הכנסת, שמעוניינים לקבל ספרים במהלך החלוקה, לפנות בהקדם ולמלא טופס רישום. את הפנייה יש לשלוח למייל שכתובתו b025609000@gmail.com, וטופס הרישום יישלח אל הפונים במייל חוזר בסייעתא דשמיא.

חשוב לציין, כי לאחר לימוד הלקחים מהחלוקות הקודמות, העומס וההוצאה הכספית הגדולה שהעניין גרם לגבאים, לכן הוחלט שבשונה מהחלוקות הקודמות,

"אבל יש לי משפחה ברוכת ילדים", טען השוכר, "לאן אלך? היכן אשכיב את הילדים לישון?". השיב לו ה'חזון איש': "לך תוציא את כל המיטות של הילדים אל רחובה הראשי של העיר (רח' רבי עקיבא), ושם תישן עם כל המשפחה, אבל את הבית אתה חייב לעזוב מיד!". השוכר שהיה אדם ירא שמים, הלך מיד לקיים את הציווי "ועשית ככל אשר יורוך", והוציא את כל המיטות לרחוב רבי עקיבא...

'צדיק גוזר והקב"ה מקיים' - לקט סיפורים מיוחדים על הליכותיהם ומעשי נפלאותיהם של מרנן ורבנן

הרב יהושע לייבזון

את הפסוק בפרשתנו: "כי תעשה הטוב והישר בעיני ד' אלוך", מסביר רש"י: "הטוב: בעיני השמים. והישר: בעיני אדם".

לעשות את הטוב לשמים וגם בעיני אדם, זו אינה משימה קלה. ישנם אנשים שבשקט בשקט פועלים לזיכוי הרבים, לתיקון המידות, ומזרזים לצעוד בדרך הישר והטוב.

בסייעתא דשמיא מיוחדת, הגיע לידי השבוע חלק ב' של הקונטרס 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים' - על גודל אמונת חכמים שהיא מיסודי האמונה. בקונטרס מרתק זה, לוקטו סיפורים מיוחדים על הליכותיהם ומעשי נפלאותיהם של מרנן ורבנן. הקונטרס מחולק חנים לזיכוי הרבים, והוציאו לאור הרב משה אבידן שליט"א. כל העוסקים בתחומי החינוך מכירים את פועלו הגדול במשך עשרות שנים, אך לא זה המקום לפרט. נציין רק שהרב אבידן שליט"א חיבר כבר 8 ספרים בענייני חינוך והוראה ועוד, וכן עשרות קונטרסים לזיכוי הרבים.

קונטרס זה הוא הקונטרס ה-27 שהוציא לאור הרב אבידן שליט"א לזיכוי הרבים, ובסה"כ הופצו 191.000!! עותקים מהקונטרסים השונים. הקונטרסים עוסקים בתיקון המידות והכוונה לדברים הצריכים חיזוק. על עמל בתורה, גנות המחלוקת, איסור שיחה בבית הכנסת ועוד ועוד. הקונטרס הנוכחי שיצא לאור - 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים' - הוא ליקוט על כוחה של התורה הנלמדת בעמל רב, לפעול מופתים. וכך כותב הרב אבידן:

"ידועה האמרה של חז"ל שאמרו: 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים'. והנה רבים מהפונים שפנו למרן הגר"ש אלישיב, כמו כן גם לגדולי תורה אחרים, עמדו נפעמים מול כח ברכותיהם אשר פעלו נפלאות פעם אחר פעם.

"באחת השיחות של בני ביתו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, עם אלו שנפעמו פעם אחר פעם, מהניסים שאירעו להם ע"י ברכותיו, הסבירו להם בני הבית שהדברים קל וחומר הם: מה צדיקים בעלי זכויות של אבותיהם, או סגולות שמירת המצוות בדרגה גבוהה של חסידות, ברכותיהם מתקיימות, קל וחומר שלתורה עצמה הנלמדת בכ"כ

הרבה יגיעת בשר, ונדודי שינה, ובשקידה עצומה, ובהתמדה גבוהה, עשרות שנים ללא הפוגות - על אחת כמה וכמה שיש לתורה זו הכח לפעול מופתים, שהרי תלמוד תורה כנגד כולם. (מתוך מאמר של הרב מ. ברמן, יתד נאמן)

"בשלהי סיון תשפ"א הוצאנו לאור הקונטרס 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים', בו קובצו עובדות שהתרחשו במציאות, בכוחו וזכותו של מרן שר התורה הגה"ק רבנו חיים קנייבסקי שליט"א, כפי שהעיד עליהן החסיד רבי נתן חיים איינפלד זצ"ל, שהיה מקורב ביותר למרן שליט"א.

"לשמחתנו, 1000 הקונטרסים שהדפסנו 'נחטפו' במהירות לאחר שזכו לאהדה רבה. ע"כ עלה בדעתנו, להמשיך ולהביא עדויות מצדיקים גדולי תורה נוספים, למען חיזוק 'אמונת חכמים' בדורנו, שהיא מיסודי האמונה בתורתנו הק', וממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, כלשונו של מרן הגר"י קנייבסקי זצ"ל, (בהק' לספרו'חיי עולם'): 'ובזה תתחזק האמונה שכוחם של חכמים להכריע, היא גם בדורותינו, מתוך רוח הקודש שבקרבתם'.

"ע"כ קיבצו עדויות על עובדות שאירעו אצל צדיקים, גדולי הדורות האחרונים, מרנן ורבנן".

לפניכם כמה סיפורים מרתקים על מרן החזו"א זיע"א:

אל ה'חזון איש' זצ"ל הגיע יהודי עשיר, להתיעץ בקשר לרכישת מגרש לצורך בניית בנין גדול. הוא פרש לפני החזון"א את תוכניות הבניה, והצביע על מקום דירתו, וכן מיקום בית הכנסת, בית המדרש וכולל אברכים, וכן מקווה טהרה בקומת המרתף. לאחר כמה שאלות הבהרה, בקשו החזון"א להביא אליו מספר אבנים מקרקע המגרש.

העשיר אסף את התוכניות ויצא. בדרכו לחיפה הרהר בבקשת החזון"א שנראתה לו מוזרה... לשם מה רוצה הוא לראות אבנים מהמגרש? אך כבעל אמונת-חכמים חזקה, היה בדרכו לבצע את הבקשה במלואה. למחרת חזר לבית החזון"א והניח על שולחנו מספר אבנים מהמגרש. החזון"א בחן את האבנים בתשומת לב. עיין בספרים ושוב בחן את האבנים ושוב עיין בספרים ואז אמר לו, שהדבר אפשרי ומברכו שתשרה השכינה במעשי ידי.

היהודי יצא מבית החזון"א שמח וטוב לב, נסע לבעל הקרקע, רכש את המגרש ומשם פנה למהנדס ידוע, והציג בפניו את תוכניתו כדי להתיעץ איתו.

המהנדס הביע פליאה, שהוא בא להתיעץ לאחר שכבר רכש את הקרקע. עכ"פ הבהיר שהתכניות אפשריות מלבד זו של בניית המקווה, שלא ניתן לבצעה בשום אופן בגלל שהקרקע סלעית ביותר. היהודי הסביר למהנדס, שלא היה שומר תורה ומצוות, שהוא כבר התיעץ עם החזון"א שעיין בתוכניות בדק את האבנים ואף ברכו בהצלחה.

המהנדס חיך ושאל בלעג באיזו אוניברסיטה למד הרב, ואיזה תואר אקדמי יש לו? היהודי ביקש שהמהנדס יפגש עם החזון"א ואכן נקבעה הפגישה. המהנדס שקיווה לפגוש אדם הדור בלבדו המוקף ספרי מדע - נדהם לראות לפניו אדם קטן קומה, לבוש בפשטות, היושב ליד שולחן ישן ורעוע העמוס בספרי קודש גדולים.

לאחר שהביע המהנדס את דעתו, לפיה אין שום אפשרות לחצוב במקום לצורך בניית מקווה, הראה לו החזון"א בגמרא דברי חז"ל, על סוג זה של האבנים שהוא נמס במים ומתרכך. והוסיף לו עוד כמה דברי הסבר.

המהנדס עזב את ביתו של החזון"א, כשהוא מוקסם מחכמתו הרבה של גדול הדור, שכולה נבעה מהתורה הק' ומדברי חז"ל הקדושים. (מתומצת מ'לאורם נלך')

בזכות שעשית ככל שהוריתי לך

בימיה הראשונים של העיר בני ברק, הושכרה דירה במחיר זעום במיוחד. ברבות השנים כאשר עלו המחירים - באו כמה מן השוכרים הוותיקים וטענו בפני משכיריהם שמתוקף 'חוק הגנת הדייר', אסור להם לבעלי הבית, להעלות את המחיר.

אחד מבעלי הבתים התייצב לפני חזון איש' והתלונן כי יש לו הפסד ניכר, שכן עפ"י המחירים המקובלים כיום בארץ - יש לו אפשרות להרוויח הרבה יותר. ואילו הדייר, ששכר ממנו את הדירה, אינו מוכן לתת לו את הכסף במחיר של היום מכח 'חוק הגנת הדייר'. קרא חזון איש' לאותו שוכר, והורה לו באופן חד משמעי שעליו להיענות לתביעת המשכיר, ואם הוא ימשיך לתת לבעל הבית את המחיר הזעום עליו סיכמו בתחילה, הריהו עובר על גזל! ובמקרה כזה עליו

לעזוב מידית את הבית!

"אבל יש לי משפחה ברוכת ילדים" טען השוכר, "לאן אלך? היכן אשכים את הילדים לישון?" השיב לו חזון איש': "לך תוציא את כל המיטות של הילדים אל החובה הראשי של העיר (רח' רבי עקיבא), ושם תישן עם כל המשפחה, אבל את הבית אתה חייב לעזוב מיד!"

השוכר שהיה אדם ירא שמים, הלך מיד לקיים את הציווי "ועשית ככל אשר יורוך" ולבצע את אשר הורה לו חזון איש'. הוא הוציא את כל המיטות לרחוב רבי עקיבא...

משנודע הדבר לחזון איש', קרא אליו את האיש ויאמר לו: "בזכות שעשית ככל שהוריתי לך, והוכחת, בפני כל, את אמונתך האיתנה במצוות ה', אני מברך אותך שתזכה להשיא את כל ילדיך, ולתת לכל אחד מהם דירה טובה..."

וסיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: "עקבתי אחרי האיש ההוא, ויכולני להעיד שלא נפלה מברכתו של חזון איש! ולא רק שזכה לחתן את כל ילדיו ולראותם יושבים בדירה מרווחת, אלא אף זכה אותו אדם ירא שמים, לראות את כל ילדיו צומחים וגדלים לתלמידי חכמים מופלגים". (מוסף ש"ק של שכונת רמת אלחנן ב"ב, פר' כי תבוא, תשס"ג)

כוחה של אמנה פשוטה

סיפר רבי שלום שבדרון זצ"ל: מעשה ביהודי תמים, שהיה דר בבני ברק, והיה נוהג להתפלל כותיקין במניינו של החזון"א, איש זה הצטיין באמונת חכמים פשוטה וטהורה וכל דבר קטן כגדול, מה יעשה ומה לא, היה שואל בעצת חזון איש'. ואכן החזון"א שהכיר בגודל תמימותו הפשוטה וטוהר ליבו, נענה לו בכל דבר.

פעם אחת בא היהודי אל חזון איש', ביום שישי סמוך לזמן הדלקת הנרות: "רבי" - התאונן הלה - "צנינור המים בבית התפוצץ, ומים רבים נזלים בתוך הבית..."

"ומה ביכולתי לעזור לך?" - "לך לאינסטלטור והוא יתקן לך את הנזילה".

"אבל השעה כבר מאוחרת", משיב היהודי, "והאינסטלטור לא יתרחק לבוא בשעה זו..."

שואל שוב החזון"א: "ומה אתה רוצה ממני? מה אעשה לך?"

משיב היהודי בכל התמימות: "שיאמר הרבי שהמים יפסיקו לזרום..." נענה החזון"א ואמר: "נו טוב, שהמים יפסיקו לזרום..."

בתמימותו ובאמונתו הפשוטה חזר היהודי לביתו, והמים באמת פסקו מלזרום...

והנה במוצאי שבת, שוב חזר היהודי לבית החזון"א, והפעם בפיו תלונה הפוכה: "הרב אמר שהמים יפסיקו לזרום, ובאמת פסקו, אבל עכשיו אין מים בבית..."

שוב נענה לו חזון"א ושאלו: "ומה אתה רוצה עוד?" ענה הלה: "אני מבקש שהרב יגיד עתה שהמים יתחילו שוב לזרום!"

לא הסס החזון"א ומיד אמר לו: "טוב, שהמים יתחילו לזרום שוב..." חזר היהודי התמים לביתו המים אכן התחילו לזרום. (שאל אביך יגדך - ח"א)

"מוישל'ה!" הרימה האם בקול זעקה מהדהד, "מה - אתה - עושה?! האין תבונה בראשך?... - סיפור נפלא ביותר, אותו סיפר הגאון רבי מנחם צבי ברלין שליט"א, ראש ישיבת 'רבינו חיים עוזר', שהיה בעצמו עד למעשה בשנות ילדותו בירושלים

מאוצרותיו הנפלאים של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

היה זה כאשר הזדמן פעם רבי משה לעיר ביאליסטוק לצורך כלשהו, וראש ישיבת נובהרדוק שם, הגאון רבי אברהם יפה זצ"ל, חתנו הגדול של הסבא מנובהרדוק זצ"ל, בא להקביל את פניו, וביקשו לשאת דברי חיזוק והתעוררות בהיכל ישיבתו.

רבי משה נענה לבקשתו, ונשא שיחה ממושכת ומרוממת, שגרמה להדים רבים ולחיזוק גדול בקרב התלמידים, למוֹדֵי מסירות הנפש והנסיונות.

לא זכינו שתישמר כל השיחה הנדירה בשלימותה, אולם חלקים ממנה אצור בצקלוננו של תלמיד ישיבת נובהרדוק דאז, מגיד המישרים הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, שנוכח שם בשעת מעשה, והובאו בקובץ 'שושנת אלול'.

רבי משה פתח ואמר כך: "ישנו פרק אחד בתהילים, אשר בעת קריאתו והתבוננותו בתיבותיו, ניתן לקבל רושם - כאילו שלא נאמר על ידי דוד המלך נעים זמירות ישראל, 'אאנדערער דוד' - כלשונו, משום שאין זה הנוסח הרגיל שמשתמשים בו..."

בני הישיבה שמו אוזניהם כאפרכסת למשמע פתיחה לא שגרתית זו, ורבי משה המשיך: "כוונתי היא לפרק כ"ז בתהילים, אותו אנו אומרים בימי חודש אלול, עד לאחר הושענא רבא פעמיים בכל יום: 'לְדָוִד ה' אוֹרֵי וַיִּשְׁעֵי'."

מדוע ניתן לקבל רושם שכזה? משום שנוסחו של מזמור זה שונה לחלוטין משאר פרקי התהילים. הרי בכל הספר רגילים אנו לקרוא שוב ושוב, את שפת לשונו של דוד המלך, הכוספת והמשתוקקת מאין הפוגה לישועת השם, ואת הפצרותיו הבלתי פוסקות לקרבת

בשבת קודש זו נזכה לברך על בואו של חודש אלול. ימי חודש אלול נועדו להיות ימי הכנה, חשבון הנפש וזיכרון המעשים, לקראת הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה.

כך כותב ה'חיי אדם' (חלק ב, קלח): "באהבת הקדוש ברוך הוא את עמו ישראל הרבה להיטיב אותנו, וציונו לשוב לפניו בכל עת שנחטא. ואף שהתשובה טובה בכל עת, מכל מקום חודש אלול הוא מובחר ומוכן יותר, שמקובלת תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת נבחרנו לעם".

ענקי החסידות המשילו את חודש אלול לתקופה בה המלך עוזב את ארמונו, יוצא אל השדות בהם מצויים המוני העם, מנגיש את עצמו בפני כל יחיד ויחיד, ומעניק להם את ההזדמנות לשוחח עמו בסבר פנים יפות ובסבלנות.

בעת שגרה, אין כל אחד רשאי להיכנס אל ארמון המלך, ולדבר עימו כרצונו פנים אל פנים. אפשרות זו תיתכן רק לאחר מאמצים לא פשוטים בכלל; הפעלת קשרים אצל בעלי דרגות גבוהות, והשגת אישורים מיוחדים. אך כאשר רוחו של המלך מפויסת, והוא יורד מרצונו ומבחירתו אל העם ומבקש את קרבתם, כל אחד יכול לגשת אליו ולשוחח בפניו אשר אשר על ליבו בקלות.

אחד מענקי המוסר ואדירי התורה בדור שקודם המלחמה, היה הגאון הצדיק רבי משה רוזנשטיין זצ"ל, מנהלה הרוחני הנערץ של ישיבת לומז'ה. רבי משה היה איש גדול מאוד, צדיק וחסיד, שזכה בצעירותו להתאבק בעפר רגליהם של מאורי הישיבות בליטא, ולקבל תורה וחכמה מפייהם - מרן הגאון רבי אליעזר גורדון זצ"ל בטלז, ומרן הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל בגרודנא. במשך חייו זכה רבי משה גם לספוג רבות מתורתה של קלם, עת למד ב'תלמוד תורה' הגדול שלה, ואופיה ומשנתה היו נר לרגליו.

ישיבת לומז'ה בימיו של רבי משה, היתה אחת הישיבות המפוארות בליטא, אותה הוא ניהל ביד רמה ובחכמה עילאית. על ברכיו חונכו מאות צורבים צעירים, שזכו לצמוח ברבות הימים מרביצי תורה מפורסמים ואישי מוסר דגולים. עד לפני שנים אחדות, עוד זכינו לשמוע מפי זקני הדור סיפורי הוד על אישיותו המרוממת והמיוחדת של רבי משה, ועל שגב גדלותו וצדקותו.

בכדי להמחיש את סגולת הזמן של חודש אלול, נשתמש במשל נפלא שאמר פעם רבי משה, בהיכלה של ישיבת נובהרדוק בביאליסטוק.

"ישנו פרק אחד בתהילים, אשר בעת קריאתו והתבוננות בתיבותיו, ניתן לקבל רושם - כאילו שלא נאמר על ידי דוד המלך נעים זמירות ישראל, 'אאנדערער דוד' - כלשונו, משום שאין זה הנוסח הרגיל שמשמשים בו..."

היה זה באחת התקופות הקשות שעברו על תושבי עיר הקודש, בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה. המזון הפך למצרך נדיר, והרעב היה אורח של קבע בבתי רבים בעיר. אצל אחת ממשפחות המצוקה הללו, הלך המצב והתדרדר. בני המשפחה סבלו מדחקות נוראה עוד קודם המלחמה, ומדיניות הקיצוב שהונהגה בכל הארץ הביאה אותם אל סף מוות ממש.

לאחד מגבאי הצדקה בעיר - אשר מצבה של המשפחה נגע לליבו, ונכנס לעובי הקורה כדי לעזור ולסייע, נודע כי למשפחה זו יש קרוב משפחה בארצות הברית, עשיר מופלג, והחליט ליטול יוזמה ולדאוג, כי אותו קרוב יתוודע למצבם הנורא של קרוביו בארץ הקודש. ואכן, העשיר שמע והזדעזע עמוקות, והחליט להיחלץ לעזרתם ולתמוך בהם מעתה בעין יפה. מידי שבועיים הוא היה שולח עבורם חבילת מזון מכובדת, ובכך הצילם מחרפת רעב ונהייתה הרווחה.

באחד הימים, קיבלה המשפחה מברק מאותו קרוב משפחה, בו הודיע כי הוא מתעתד להגיע לארץ ישראל בימים הקרובים, וברצונו לבוא לבקר אותם בביתם בשעות הערב של יום פלוני.

עקרת הבית קיבלה את ההודעה בדאגה רבה. "כיצד נוכל לארח את מיטיבנו בצורה ראויה?", תהתה בפני בעלה. "הרי הוא רגיל לסעודות עשירים, ומצבינו הכלכלי לא מאפשר אפילו עשירית ממחירן... אף כלים נאים לפי כבודו לא נמצא ברשותינו..."

הבעל והאישה ישבו יחד וחשבו בדבר, והגיעו למסקנה כי חרף מצבם הדחוק, מוכרחים הם להראות לו את חפץ ליבם בביקורו, ולהשתדל לארחו בכבוד ויקר אף מעבר לכוחם ויכולתם; הן משום הכרת הטוב על העבר, והן משום תמיכתו הכלכלית בעתיד.

ניגש הבעל לגמ"ח הקהילה ולווה סכום מכובד, שיסיפק לדמי הוצאות האירוח. במקביל, פנתה עקרת הבית לשכנותיה ושאלה כלים יפים ומפה נאה לשעות אחדות בלבד. "אחזיר את הכלים והמפה לאחר זמן קצר" - הבטיחה. היא גם טרחה רבות כדי להשיג

אלוקים, ומהן לומדים אנו על ריבוי הצרות והרדיפות שעברו עליו כל ימיו, מינקות ועד שיבה.

והנה כאן, במזמור הנוכחי, לפתע דוד המלך מתנסח בלשונות שונים לגמרי, ומשדר עוז ותעצומות בלתי מוכרים. לפתע הוא אינו פוחד מאיש, לא ירא מאויבים ולא חרד ממרעים. 'מָפִי אֵיךָ? ... מָפִי אֶפְחָד? ... בְּקֶרֶב עָלַי מְרַעִים לְאֹכֵל אֶת בְּשָׁרִי, צָרִי וְאֵיבֵי לִי, הַמָּה כְּשֵׁלֹו וְנָפְלוּ - אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מְחַנֶּנָּה לֹא יִירָא לִבִּי, אִם תִּקְוֶם עָלַי מְלַחֲמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ!..."

"מה השתנה מזמור זה משאר מזמורי התהילים?", שאל רבי משה, "הכיצד לפתע דוד המלך מדבר בבטחון כה גדול, בעוז ובתעצומות?" "אומר לכם", המשיך ואמר במתק שפתיו. "נתאר לעצמינו חייל המצוי בעיצומה של מלחמה. מתי הוא מפחד וירא מאויביו? כאשר עומד הוא בחזית מול האויבים, והם מתקדמים בצעדי ענק עוד ועוד לתוך תחומו, ואין מושיע. אך אם הוא נמצא בבונקר שמור ומוגן, ויחד עימו נמצא הגנרל הראשי של הצבא, לא פחות, אזי הוא חש רוגע וביטחון מוחלטים, למרות שאויביו מחפשים את נפשו באותה המידה. כי כאשר נמצאים ליד הגנרל, האיש המופקד על הצלחת המלחמה ובקי היטב בתכסיסה וסודותיה, הפחד והיראה נמוגים ונעלמים.

"במזמור הנוכחי, דוד המלך מתאר את עצמו, כמי שמצוי תחת חסותו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו! בעת שהאדם יושב בבית השם, חוזה בנועמו ומבקר בהיכלו, והוא יתברך אורו וישעו - אכן אין לו ממה לפחד ולירא! הוא נמצא במקום המוגן והשמור ביותר עלי אדמות.

"כפי שמתאר דוד המלך בעצמו בהמשך: 'פִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֶפֶה בְּיֹם רָעָה, יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֶהְיֶה בְּצוּר יְרוּמָמֵי! במידה וחלילה תתרגש עליו איזו צרה או מצוקה - מיד השם יתברך יגן בעדו.

"אתם", הפטיר רבי משה את דבריו, "בני הישיבות היקרים, שקיבלתם החלטה נחושה להקדיש את כל חייכם לעמלה של תורה ועבודת השם, וזוכים לבלות את מרבית שעותיכם בבית המדרש, הלא הנכם מצויים תמיד תחת חסותו של השם יתברך! עליכם, איפוא להסיר כל דאגה מן הלב... אין לכם ממה לחשוש! אין לכן ממה לפחד! איש לא יוכל להזיק לכם רוחנית וגשמית! והרי נמצאים אתם יחד עם הגנרל בבונקר, באין פחד ואין צווחה!"

למותר לציין, כי דבריו של רבי משה עשו רושם עז על התלמידים. לפי דרכו סביר לומר, כי לא בכדי תיקנו לקרוא מזמור זה בחודש אלול, שהרי המסר העולה ממנו כה אקטואלי ונוגע לימים אלו:

אם בכל השנה נמצאים אנו בחזית המלחמה לבדנו, חוששים ומפחדים, הרי שבימי הרחמים והסליחות יורד המלך - מלכו של עולם - בכבודו ובעצמו לסייע בידינו במלחמתנו נגד היצר. במצב כה נשגב ומרומם של קרבת אלוהים, אכן אין ממי לירא ולפחד, ואשרי מי שמשכיל לנצל את הימים הללו כתיקונם!

נמחיש את הדברים באמצעות סיפור נפלא ביותר, אותו סיפר הגאון רבי מנחם צבי ברלין שליט"א, ראש ישיבת 'רבינו חיים עוזר', שהיה בעצמו עד למעשה בשנות ילדותו בירושלים:

לפתע הוא הסתובב בבת אחת לכיוונה של אמו, והחל לרוץ אליה, והאם התבלבלה לרגע מהתפנית הפתאומית במרדף. הוא הגיע אליה, תפסה בסינרה וצעק מנהמת ליבו: "אמא! אני מבטיח לך, מהיום כבר אהיה ילד טוב! אמא, לעולם לא אשוב עוד להסתובב כך שוב!"...

כשהאם ראתה את מויש'לה עומד כה מבוהל ומפוחד, מתחנן ומתרפס בפניה - היא שינתה באחת את כל סיגנון דיבורה, ובמקום להעניק לו 'טיפול הגון', היא הרימה אותו בזרועותיה, חיבקה ונישקה אותו שוב ושוב והרגיעה אותו במילים טובות.

זהו ביטוי אמיתי ללב של אמא!

כך הם ימי הדין והרחמים, אמר רבי מנחם צבי. הקדוש ברוך הוא נותן לנו בכל ימות השנה כל טוב, מחיה אותנו ומטיב איתנו בכל צעד ושעל, ואנו בשובבות נעורים ובעצת היצר - כופרים בטובתו וחוטאים ופושעים לפניו מבלי דעת. בסוף השנה מגיע חודש אלול, ימי ההכנה לראש השנה ויום הכיפורים בהם יעמידו אותנו לדין, ויבדקו היטב את מאזן המעשים שלנו, זכויות ומצוות כנגד החטאים והעוונות. אין נסתר ונעלם מנגד עיניו, ואין עצה ואין תבונה כנגדו. ישנה אפשרות אוילית, אם בכלל ניתן לקרוא לה 'אפשרות', פשוט לנסות לברוח. להתעלם מתקיעת השופר, להתעלם ממוסרי חז"ל, מעשיית התשובה ומעשים טובים, וכביכול להמשיך בשגרת היומיום. אולם בסופו של דבר, הרי ידו של הקדוש ברוך הוא חזקה מאיתנו, ובכל רגע נתון עלולים אנו חס ושלום להיתפס בעוונותינו, ולהיענש קשות במיוחד על ההתעלמות מן התשובה והבריחה ממנה. כפי שכתב רבינו יונה בשער הראשון של ספרו 'שערי תשובה'.

לכן עלינו לנהוג כפי שנהג אותו ילד, שהרגיש בליבו כי הוא יכול לסמוך על רחמי האם, ופשוט לרוץ אליו יתברך, לכיוון שלו, ליפול לפניו ולהתחנן על נפשנו. נזעק מנהמת הלב ונאמר לו: "אבא! אבא! אנחנו מבטיחים להשתדל יותר בעבודת השם! מהיום והלאה נשנה מסלול! מעכשיו נתייצב על דרך טובה!"...

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

מתכונים של מעדנים שונים, ויגעה שעות נוספות כדי להתקין מאכלים מכובדים.

הגיע היום המיועד. האשה ערכה את השולחן ברוב פאר והדר. פרסה את המפה הנקיה, הניחה את הכלים בעיצוב נאה ומשובב עין, הציבה קערות גדולות של אוכל במרכז השולחן. הללו היו מלאות במעדנים ערבים, מטעמים ומגדנות, אשר הדיפו ריח נפלא שהתפשט בכל הבית...

שעה קלה לפני בוא האורח, סיים הבן הקטן מויש'לה את הלימודים בתלמוד-תורה, ונכנס הביתה מלא במרץ נעורים וברוח שובבות מצויה. הוא הביט במבט משתאה על השולחן הערוך, על הכלים הנאים והתבשילים המגרים, ועיניו ברקו.

הוא החליט לטעום מן המעדנים שעל השולחן, אך בנסיונו להגיע אל מרכז השולחן נתפסה קצה המפה בבגדו. עודו מתהלך אנה ואנה בסלון, נמשכה המפה מעל השולחן, הכלים הנאים התנפצו על הרצפה לרסיסים, והאוכל נשפך והתפזר תוך שהוא מכתים את המפה ומלכלך אותה לחלוטין.

האם שנזעקה לשמע הרעש הנורא, עמדה והביטה במחזה האימים בעינים כלות. כל יגיעתה וטרחתה ירדו לטמיון ברגע אחד של שובבות...

"מויש'לה!" הרימה האם בקול זעקה מהדהד, "מה - אתה - עושה!?" האין תבונה בראשך?... כעת תיענש בחומרה רבה על מעשה השובבות שעשית!"

קאם פסעה אל הילד וניסתה לתופסו, אך הוא הצליח לחמוק מתחת ידיה ולהימלט החוצה מהבית. אמו יצאה אחריו, מתנשפת בכבדות מרוב צער וחוסר אונים, והתקשתה להדביק את ריצתו. כך, במשך דקות ארוכות, רצו האם ובנה ברחובות ירושלים.

הצער הנוקב לא הניח לאמא לרגע, והיא המשיכה לרדוף אחרי הבן יקיר שלה עוד ועוד. כוחותיו של הילד הלכו ואזלו. הוא הבין בשכלו הקט כי כלתה אליו הרעה, ובעוד רגע אימו תשיג אותו, והיא תעניש אותו לא רק על הנזק הגדול שחולל, אלא במיוחד על כך שנמלט ממנה ואימץ אותה לרדוף אחריו.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. בית אחד, שעמד בטבורה של הדליקה, בעיצומה של השריפה, אולם מאכולות האש דילגו מעליו והוא נותר שלם ויפה כשהיה. ואין זאת אלא שבית זה הוא עדות דוממת ומרעידת לב...

כיצד נותר בית על תילו בטבורה של שריפה?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"בגלל הדבר הזה בִּרְכָה" (דברים ט"ו, י')

כל יהודי שמתבונן לרגע אל עומק לבו, בוחן את מצבו ברגע של כנות אמיתית וטהורה, עלול להיכנס ללחץ. רק הוא יודע כמה אינו מושלם, כמה פעמים המידות שלו אינן כה נאות, כמה פעמים יראת השמים שלו אינה מספקת, כמה פעמים נכשל. כל אחד מאיתנו מצטער כשזה קורה, אבל בגילוי לב ניאלץ להודות שזה קורה, וכשמבינים ש'על כל אלה יביאך אלוקים למשפט', ושם למעלה התמונה ברורה ובהירה - זה לא נעים...

לכן, יהודים כה רבים מחפשים עצות ורעיונות, סגולות וכלים, כדי לשפר את דרכיהם בכל עת, לשוב בתשובה שלימה, להתעלות לרמה רוחנית נעלה יותר. לא תמיד זה קל, אבל תמיד אנחנו ממשיכים לנסות, מוסיפים לחתור לכיוון הנכון. אנו יודעים שהתמונה בה אנו נראים לבני האדם שסביבנו בדרך כלל - לא באמת מייצגת את מי שאנחנו, וברגע של אמת אנו מתכנסים לתוך עצמנו, ומחפשים מה נוכל לעשות כדי להשתפר ולשפר את המבט השמימי עלינו.

ולצד כל הפעולות הנחוצות הללו, מדהים לדעת שיש כלי נוסף, ייחודי במיוחד, מפתיע בכוחו, שובר שיאים בעוצמתו, שיש לו יכולת להשפיע בשמים, לשנות את המבט עלינו, להכריע את גורלנו, להרעיף עלינו שפע ולהוריק עלינו ברכה, בלי קשר למעשי ידינו. יש משהו שהוא ממש 'שוחד' - כלפי שמיא, כסף שמשחד את בית דין של מעלה, משנה את גורלנו לטובה...

הסכיתו ושמעו סיפור מדהים שמספרת הגמרא במסכת ברכות דף כ"ח: כאשר חלה רבן יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו, וראו אותו בוכה. 'מדוע הרב בוכה?' התעניינו התלמידים בחשש, והרי רבם הוא כה צדיק, כה גאון, מושלם בתורה, במידות ביראת שמים. מה יש לו לבכות כשהוא מבין שתיכף יסתלק מהעולם? ממה הוא חושש בעלייתו לעולם שכולו טוב?!

השיב להם רבן יוחנן בן זכאי והבהיר שסיבת בכיו היא העובדה שהוא עומד לעלות לבית דין של מעלה, ושם זה עולם אחר - עולם האמת, עולם בלי חכמות. בעולם ההוא אין קיצורי דרך, אין אפשרות לשחד את השופט, אין כלים להגיע לפסק דין טוב אלא אם מגיע. משמע, כי בעולם הזה אותו הוא עומד לעזוב - יכול אדם לשחד את בוראו בממון, וזה מיטיב את גזר דינו, זה עשוי לשנות את גורלו מן הקצה

אל הקצה, זה יכול להציל אותו - ממש כך, לשוחד הזה יש כח עצום! ומהו אותו שוחד? כיצד יכול אדם לשלוח השמימה העברה בנקאית, ולשפר את גזר דינו? כיצד יכול אדם לרשום שיק, לגהץ כרטיס אשראי, ולשחד בכך את בית דין של מעלה? ובכן, מגלה המהרש"א שם, שכוננת רבן יוחנן היא לכח הצדקה. כשאדם בעולם הזה, שהוא עולם שיש בו חשיבות לכסף, נוטל מכספו שלו ונותן לעני, מעניק מכספו ליהודי נזקק - באותו רגע הוא 'משחד' כלפי שמיא, הוא שולח 'שוחד' לשמים, מיטיב את גזר דינו באמצעות תשלום כסף!

כלומר, כשיהודי נזקק פונה אלינו, כשעני מבקש את עזרתנו, כשגבאי צדקה בא לקראתנו, ואנו נזעקים לעזרת אה הנתון בצרה, מסייעים ליהודי עני ומך - לא רק לאותו עני אנו מסייעים, לא רק לו אנו מעניקים מעט רווחה. פי כמה וכמה מזה אנו תורמים לעצמנו - כי אז אנו משמנים את המאזניים השמימיים ומטים אותם לטובתנו, אנו מבצעים פעולה גורלית מאוד לעתידנו, אנו יוצרים מציאות חדשה בשמים למעננו, אנו מפעילים צוות פרקליטים שמימי שמתחיל באותו רגע לעבוד בשירותנו!

כאשר יהודי נותן צדקה מתחוללת דרמה שמימית, מעטפה תפוחה עושה את דרכה לבית דין של מעלה, צונחת על שולחן הדיונים, וזועקת למעננו, מבקשת בשבילנו, פועלת עבורנו, פותחת לנו שערים, 'משחדת' את בורא עולם - כן, ממש כך, אלו דברים שלולא אמרם התנא רבן יוחנן מי יכול לאומרם, אך כך הוא אומר וגם קובע: הצדקה שלנו משנה את גורלנו, היא מכריעה ממש!

הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד, הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים. קשה לומר שהוא מחוייב לוותר על חלומו לרכוש את השעון

יפה, אפילו הגונה, כמה אלפי שקלים. מה קרה? האם כל עולה של המשפחה המסכנה הזו מוטל עליך? - ואילו הצד השני לא ויתר, ושב והעלה בעיני רוחו את דמעת המשפחה על ילדיה, נטולי בית, זרוקים ברחוב ללא כל צרכים בסיסיים. 'הסכום שבידיך יכול להציל אותם, להציל. איך בעד שעון מוותר אתה על הצלת משפחה?!'

לא קלה היתה המלחמה הזו, הקרב התוך-לבבי הזה. בסופו, הכריע באומץ ובגבורה: כן. המשפחה הנזקקת שבייתה עלה בלהבות, יקרה בעיניו יותר מכל שעון יוקרתי. הוא וידא שהוא יכול לבטל את עיסקת הרכישה, ובחר לבטלה ולהציל את המשפחה, להעביר לה את 200,000 השקלים שבידיו. וכדי להשלים את המשימה, בבחינת 'מצוה גוררת מצוה', גייס הנגיד גם את אחיו, שיתן גם הוא 200,000 ש"ח נוספים, ובכך הושלם הסכום שאיפשר את הצלת המשפחה ושיקום ביתה!

אם נראה שהסיפור מסתכם בזאת, הרי שיש לו המשך מפתיע: שלוש שנים אחר כך, בתחילת שנת תשע"ז, פרצה שריפת ענק במבואות ירושלים. היא התלקחה ביערות שסביב המושב 'בית מאיר', ועד מהרה פרצה אל המושב פנימה, והחלה אוכלת מכל הבא ליד. מכוניות היו למאכולת אש, גינות נאות עלו בלהבות, בתים נשרפו כליל. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלץ את בני האדם מהיישוב, אולם הנזק היה אדיר, עשרות בתים הפכו לעיי חרבות שרופים עד היסוד...

בין הבתים הניצבים ביישוב, נמצא גם ביתו של אותו נגיד. הוא לא היה ביישוב באותו יום, אולם בני ביתו שהו בבית, חולצו אף הם יחד שאר תושבי היישוב, והותירו מאחור בית נאה ומטופח, יפה ומהודר. רגע לפני שעזבו העיפו מבט לעבר הבית וסביבותיו, כשליבם מבין שכנראה זו הפעם האחרונה שהם רואים אותו עומד על תילו, שכן האש משתוללת ושורפת הכל...

יום וחצי היה היישוב סגור ומסוגר, תושביו הוברחו ורק כוחות הכיבוי וההצלה פעלו בו. לאחר מכן ניתנה הרשות לתושבים לשוב ולהיכנס אל היישוב, ואז ראו הכל את היקף האסון - עשרות בתים שעלו

יהודים יקרים, הבה נזכור זאת בפעם הבאה שיהודי יפנה אלינו, כשמישהו יתקשר, כשעני ינקוש בדלת, כשמכתב יגיע לתיבת הדואר. אין כאן בקשות צדקה, יש כאן מעטפות תגוביינא שמובלות היישר לבית דין של מעלה, לסדר שם את המערכות באופן שיועיל לנו, לפתוח שם דיונים כשאנחנו בצד הנכון, להפעיל צוות עורכי דין בשבילנו. ברגע הזה, הבה נזכור לזהות את ההזדמנות, להבין כי לפנינו דרך שמימית נפלאה להכריע את גורלנו לטובה.

וככל שנאמץ את העני, את הצדקה, את הנתינה בחפץ לב, את התשוקה והרצון לקחת חלק בצדקה, וניתן בכל הלב וכמה שיותר - כך נזכה לראות עין בעין כי הצדקה פתחה לנו שערים, הטיבה עימנו, שלחה לנו שיקים חוזרים פי כמה וכמה מלמעלה, העניקה לנו חיים מאושרים. הבה ניתן צדקה מכל הלב, בשמחה ובטוב לבב, כי - כך נקבע בפרשת השבוע - בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוהיך, זה המפתח לברכת שמים!

שעון שהציל בית...

שעוני יוקרה מאוספים נדירים, הוא תחום תחביבי למדי, ולמרות זאת - הוא מגלגל מיליונים רבים. למי מבינינו שאינו מכיר, נציין כי ברחבי תבל ישנה קבוצה לא מבוטלת של אנשים, שהתחביב שלהם הוא איסוף - ולפעמים גם סחר בשעוני זהב או מותג יוקרתיים, בעיקר נדירים והיסטוריים. למותר לציין כי אלה העוסקים בתחום זה חייבים להיות אנשים אמידים במיוחד, שכן מחירים של שעונים כאלה נע מעשרות אלפי שקלים ועד מיליונים...

אחד מנגידי משפחת הלפרין המפורסמת, נמנה על חובבי שעוני הזהב היוקרתיים. ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי העומד למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו, וכששמע שמחירו עומד על 200,000 ש"ח - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרוכשו. החברה המוכרת התחייבה כי השעון יסופק תוך 3 חודשים, ולו לא נותר אלא להמתין לבואו...

התקופה חלפה, וביום בו יצא לקחת את השעון, קיבל הנגיד שיחת טלפון מידידו, שסיפר לו על אסון שפקד משפחה קשת יום, כאשר קצר חשמלי הוביל לשריפת ענק, מאכולת האש אכלו את הבית, ארונותיו, הבגדים, הריהוט, הציוד - הכל נשרף. 'שומו שמים!' - ביכה הידיד - 'משפחה נזקקת מאז ומקדם, ועתה כל ביתם עלה בלהבות. בחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם הנזק הכלכלי אדיר, מוערך בכ-400,000 ש"ח. מנין תביא משפחה נזקקת סכום כזה?!'

הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד, הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים. קשה לומר שהוא מחוייב לוותר על חלומו לרכוש את השעון, ומנגד - איך יערב לו לרכוש שעון בסכום כזה, אשר יכול לכסות חמישים אחוז מהנזק של המשפחה האומללה שכל ביתה עלה בלהבות!?

דקות ארוכות התלבט. צד אחד בלבו גער בו כל הזמן: 'את השעון הזמנת, והוא שלך. תרכוש אותו כמתוכנן, ואחר כך תיתן תרומה

באש, נזק עצום ובלתי נתפס. רק בית אחד שרד: בית משפחת הלפרין!

הבית מימין שרוף כולו, גם הבית משמאל, גם הבתים ממול. האזור כולו שרוף לחלוטין, הבתים כמו נעלמו אל תוך חור שחור ומפוייה. רק ביתה של משפחת הלפרין ניצב בגאון, לא ניזוק אף לא בשריטה קלה. האש הגיעה אל הגדר המקיפה את החצר, ופשוט דילגה באלגנטיות אל הבית הבא. ביתם היה להם לשלל, הבית היחיד שניצל כולו!

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. בית אחד, שעמד בטבורה של הדליקה, בעיצומה של השריפה, אולם מאכולות האש דילגו מעליו והוא נותר שלם ויפה כשהיה. ואין זאת אלא שבית זה הוא עדות דוממת אולם מרעידת לב, עד כמה כח הצדקה שניתן למשפחה שבייתה נשרף - היה כתעודת ביטוח לביתו של מי שהתמסר כל כך למענה, כיצד עמד והגן על ביתו של מי שנענה לזעקתה של המשפחה ניצולת האש, לבלתי יקרב אליו ניצוץ או גחל.

סיפור מופלא זה, שפורסם בספר 'האמנתי ואספרה', מומחיש כמה גדול כח הצדקה, עד היכן הוא מגיע. הנה כי כן, בידכם להיכנס למושב 'בית מאיר' ולראות בעיניים, שכח הצדקה הוא הפרקליט החזק ביותר בשמים, יש בו עוצמה אדירה, יש לו כח עצום, ובית שניצב על תילו כשכל הבתים מסביב שרופים - הוא עדות לכך.

הבה נבין גם אנו, כי כשפונה אלינו עני ומבקש עזרה, כשניתנת לנו הזדמנות לתת צדקה, בידנו הדבר לרכוש עכשיו פרקליט רב כח, 'לשחד' את בית דין של מעלה ולהיטיב את מצבינו. וככל שניתן, ברוחב לב, בשמחה, בהתלהבות ובהתרגשות - כך נזכה לראות את ברכת ה' עין בעין ולחוש את עוצמת ברכת הצדקה בכל מעשי ידינו!

ביטוח מתאונה קטלנית...

בית הכנסת 'סודאי' בחולון, שעת בוקר מוקדמת יחסית. אינג' אליהו זרבי - מהנדס מיזוג מוכר, סיים להתפלל ופנה אל הגבאי: 'עשיתי את חישוב מעשר הכספים שלי, אני חייב לצדקה 1036 שקל. הנה לך הכסף, העבר אותו לצדקה בבקשה', ביקש אליהו, שלשל את הכסף לידי הגבאי, ויצא לעבודה. הוא כלל לא חש שעשה משהו מיוחד, בוודאי לא פעולה שעתידיה להציל את חייו...

הוא יצא לכמה תחנות במהלך יום העבודה, כאשר בעיצומו של היום - נסע על הציור מבית לחם לאריאל שבשומרון, ככביש צר ומתפתל בשם 'כביש אלון'. זהו כביש שאינו נוח לנסיעה: הוא צר מאוד, מצידו האחד הר תלול וסלעי, ומצידו השני פעורה תהום. הוא יוצא אל הכביש ומתחיל בנסיעה...

באחד מעיקולי הדרך, הוא רואה ג'פ צבאי גדול, הנוסע לכיוונו. בשבריר שניה הבחין כי הג'פ נוסע בנתיב הנגדי שלו, כלומר - בנתיב שלו. עוד שבריר שניה, והוא מבין היטב כי זה עניין של שניות עד להתנגשות חזיתית בג'פ הכבד... הוא צופר, מסנוור, פותח את החלון ומנופף בעצבנות, אולם הנהג בג'פ הצבאי כנראה לא מבחין בו, אין לדעת למה. מה שבטוח - שהוא ממשיך לנסוע בקו ישיר לכיוונו, שברירי שניה עד להתנגשות...

שלוש אופציות בפניו, אחת גרועה מהשניה, לסטות ימינה - זה ליפול לתהום, זה ברור. לסטות שמאלה - זה להתנגש בהר. להישאר בנתיב - זה לתקוע את חרטום רכבו היישר בחרטום הרכב הצבאי המשוריין, מה שיהפוך את רכבו לפירורים קטנים. ריבונו של עולם, מה עושים עכשיו?!

כלום! הוא מבין זאת היטב, ולכן בוחר לרדת אל השול השמאלי ככל יכולתו, תוך הישארות על הכביש. נכון, הרכב הצבאי בא ממש ממול, הסיכויים שלא יתנגש בו אפסיים. הוא צופר בכל הכח, מסרב להביט נכחו, לראות את הג'פ נכנס ברכבו בעוצמה...

לפתע חש הדף עצום, לבו ניתר בתוכו. הג'פ חלף על פניו, וברגע שאחרי האחרון - הנהג כנראה הבחין בו, והיטה את ההגה בחדות. רכבו נשרט, רעד קלות, אבל המשיך בנסיעה. וכן, הוא גם המשיך לחיות, עובדה שסיפר את הסיפור הזה...

אבל בכך לא תם הסיפור. בסופו של היום הוא שב הביתה, ולפתע מתקשרת אליו אמו, המתגוררת בלוס אנג'לס. זה עתה התעוררה מהשינה, ובנשימה טרופה היא שואלת: 'אליהו, מה קרה? אמור לי מה קרה? מה היה היום?'

אליהו נבהל. מנין לאמו המידע על מה שקרה אתו? מי כבר הספיק להעביר לה את הסיפור הפלאי עד לוס אנג'לס הרחוקה? ואז אמו מבהירה את שאלותיה החפוזות, ומספרת: לפני כמה שעות, בעיצומו של לילה כאן בלוס אנג'לס, ישנתי שינה רגועה ושלווה, ולפתע הופיע בעלי זכרונו לברכה, אביך היקר, בחלומי. נבהלתי כהוגן, הייתי מבולבלת ונסערת, אולם הוא פנה אליי בפנים מאירות וסיפר לי:

'רק שתדעי, שאליהו ניצל היום, בזכות אלף ומשהו שקל שנתן לצדקה!' - כך אמר לי בעלי-אביך ז"ל בחלומי, ונעלם אל האופק. התעוררתי נסערת, מכוסה כולי בזיעה קרה. פתאום הוא בא אליי בחלום ומספר לי סיפור כזה, בעצם הוא 'מדליף' מן השמים שהיית נתון בסכנת חיים מיידית, והצדקה הצילה אותך. ספר לי מה קרה...'

- ביקשה האם, ואליהו ניאות לספר לה את הסיפור כולו... 'לא באתי לחדש שצדקה תציל ממוות' - מסיים אליהו את סיפורו האישי, שסופר בגיליון 'איש לרעהו', 'הרי זה ברור וידוע. אבל מה שמדהים בסיפור שלי - שבבית דין של מעלה יש דיונים של ממש, כנראה נשמת אבי היתה מעורבת בהם.

וללמדנו בא: יהודים יקרים, כשעני ניצב בפנינו - ניתנת לנו הזדמנות, פותחים לנו שער שמיימי. בידנו הדבר לנצל את עת הרצון, להשתמש בכסף גשמי, מגושם, חסר חשיבות ערכית אמיתית - כדי להציל את חייו, כדי לפעול עבורנו בשמים, כדי להרעיף עלינו שפע טובה וברכה. הבה נעשה זאת, ניתן צדקה מכל הלב, כמה שיותר, נעניק לעני ככל שנוכל ויותר - ובכך נזכה להתברך בכח הצדקה העילאי, ולפתוח לעצמנו שערי שפע ורחמים!

הסיבה לתמיכה הגונה...

אל כ"ק האדמו"ר מסקולען ז"ע נכנס יהודי, הכרת פניו ענתה בו כי הוא נזקק. היה זה מחזה שגרתו בבית הרבי, בכל עת מצוא פנו

שהוא באמת ישוב ויבקש ממני צדקה, שבכל עת שיעבור פה - יסור לכאן לבקש נדבתו. כדי להבטיח שתהיה לי תמיד הזכות לתת לו צדקה - נתתי לו סכום הגון, שישתלם לו לבוא אליי! מדהים. איזה מבט זך וטהור, כמה צלולה ההסתכלות הזאת על צדקה. אם יש מי שאינו בא אלא עבור סכום הגון - זו לא סיבה לא לתת לו אותו בגלל שיבוא עוד פעם, כי אם ההיפך - זו בדיוק הסיבה לתת לו את הסכום הגון, להבטיח שיבוא שנית. כי הצדקה היא זכות כבירה, מתנה ממעל, כח נפלא, אי אפשר לוותר עליו!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

אלו יהודים עניים ונזקקים, והוא היה מעניק להם צדקה ברוחב לב. מה שהפתיע הוא הסכום: הרבי העניק לאותו עני לא פחות מ-1000 דולר, טבין ותקילין, סכום גבוה במיוחד! אחד מהמקורבים נזעק: 'הרבי, זה בסדר, אני בעד לתת צדקה, לא שאני נגד חלילה... אבל אלף דולר? וכי 100 לא מספיק? 180? - לתת לעני אחד, שאינו חריג במיוחד, 1000 דולר במזומן? והרי אנחנו מכירים אותו, הוא באמת בוחר את הכתובות בפניצטה... מעכשיו הרבי יהפוך לכתובת קבועה שלו, כי הוא יודע שכאן הוא מקבל סכום הגון...'

'הא גופא העניין' - השיב הרבי בחיוך, 'גם אני מכיר אותו, הוא באמת לא מוכן ללכת לכל כתובת, רק למי שיתן לו סכום הגון. רציית לזודא

המשך מעמוד 7 | מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

את הסעודה ערך בבית חמיו. הכינה הרבנית את כל הנדרש, אפתה עוגות ומיני תרגימא, והכינה משקאות לכל המשתתפים. רבינו נענה אף הוא, הקדיש דקות ספורות מזמנו הקצוב, ופיאר את המסיבה בנוכחותו. סמוך לזמן השיעור, לאחר שישב מספר דקות בראש השולחן, קם והלך. הן צריך הוא למסור את השיעור הקבוע בבית המדרש 'תפארת בחורים'. בחוץ עמדה בתו, הרבנית זילברשטיין ע"ה, ניגשה אליו ואמרה לו: "אני רוצה לומר 'ישר כוח'!" "ישר כוח תאמרי לאמא! היא הכינה את העוגות ואת השתייה, אני לא הכנת את הכיבוד", הגיב רבינו. אולם הרבנית זילברשטיין ע"ה הסבירה את כוונתה: "אני רוצה לומר 'ישר כוח על שנאות להקציב לנו דקות אחדות מזמנו היקר!...' אכן, החינוך לשמירת הזמן היקר, היה מושרש כל כך בבני הבית, עד שידעה הבת כי נתינת מספר דקות מזמנו היקר, היא מתנה גדולה עד מאוד בעבורה, מתנה שעליה מגיע לו 'ישר כוח מיוחד.

(מתוך הספר 'גדולה שמושה')

גופו הקדוש ניצב ארצה, וראשו מגיע השמימה, שקוע כולו במחשבותיו, מהורהר ומרוכז, ואף פעמים ניכרות עליו תנועות המחשבה בביטויין האופייני כלפי חוץ. אלא שהיה רבינו חושש, שמא יבואו אנשים ויטרידוהו ממחשבותיו השקועות בסוגייתו, ויסובבוהו בשאלות ובעניינים שונים. לשם כך הגה רבינו 'פנטס', שבו היה משתמש לפעמים בשמחות השונות אם הדבר עלה בידו. במושב המזרח היה מתיישב על מקומו, מסיר את כובעו ומניחו על הכסא שלידו, את הכסא השני היה מסובב, כשמשענתו לצד ידו. את ראשו השעין על כף ידו בתנועה האופיינית לו, בדרך זו היה מסלק את כל המפריעים והמטרידים. איש לא יכול לגשת ולהתיישב לכסא שלצדו, מחמת הכובע המונח עליו, וגם לא על כיסא משענתו מסובבת אל הצד. כך היה יושב לאורך שמחת החתונה, מהורהר בסוגייתו הופך בה מצד לצד, ויחד עם זאת מכבד את צאצאיו בהשתתפותו.

ישר כוח? על מה?

באחד הימים ערך חתנו, הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מסיבת אירוסין לבנו.

המשך מעמוד 9 | הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל

לאחר יציאת העסקן, אמר הנכד להגרי"י פישר כי הוא רמז לעסקן לסיים, מאחר שישב זמן רב ונראה היה כי אינו ממהר וכי מתענג הוא על ההזדמנות להאריך לדבר עם הרב, גם עניינים שלא היו דחופים עבורו, וראה בזה חשש ביטול תורה לסבא הגדול. הגרי"י פישר ענה לנכדו, כי אכן כיוון אל נכון, ואף הודה לו על כך. או אז תמה הנכד: "מדוע לא עוררו הסבא עצמו על כך?" "חלילה וחס! וכי אזל בכבוד הבריות?!", השיב הגרי"י פישר.

(מתוך הספר 'פנינים ועובדות')

לשאול על ענין דחוף. לאחר שדן בכל צדדי השאלה, פתר לו הגרי"י פישר את הענין באופן מלא. העסקן הנ"ל לא נרגע, והמשיך לדון בדברים שאינם ממין העניין הדחוף הנ"ל, הדבר נמשך זמן רב למעלה מהמשוער. בראות נכדו של הגרי"י פישר שנכח בחדר, שאין לדבר סוף, התחיל לרמז לעסקן על הזמן הרב שכבר עבר. העסקן שהבין את הרמז, קם ועזב את בית הרב בשמחה, על שפתר לו הרב בטוב טעם את הענין שכה היה נחוץ ודחוף עבורו.

מקדים בשלום כל אדם

בן ישיבה, שהזדמן לו לעבור לעיתים קרובות בסמוך לבית רבינו בשעות הבוקר המקודמות, בדרכו במעלה הרחוב אל הישיבה הגדולה, היה נפגש ברבינו העושה דרכו במורד הרחוב בכיוון השני - אל הישיבה לצעירים, והוא מספר: "כשהיה רבינו רואני ממרחק, בחור צעיר מטפס במעלה הרחוב לעבר הישיבה, היה מרכין את ראשו לאות 'שלום' עוד לפני שהתקרבת, אף שממרחק זה ודאי שלא זיהה אותי".

שוב סיפר אחד ממקורבי רבינו: "כשהכרתי את רבינו בצעירותי, נזדמן לי להיפגש עמו הרבה, וראה זה פלא - תמיד הוא היה מקדים ואומר 'שלום', כמעט ולא היה ניתן להקדים לו 'שלום'!".

מרא דחושבנא

מפליאה היתה התחשבותו של רבינו וזהירותו, לבל יפגע זולתו פגיעה כחוט השערה, ותדיר חישב את דרכיו שחלילה לא תצא איזושהי פגיעה.

מעולם לא המתין לנהג שאמור לקחתו ברכבו מחוץ לבית, כדי שהנהג לא יחוש אי נעימות על שטרח והמתין לו. מאידך, לא רצה שהלה ימתין עליו, וכל שכן שלא יטרח להיכנס לביתו במיוחד כדי לקרוא לו, לכן, בהגיע העת, היה מציץ מידי כמה רגעים מבעד לחלון כשהוא גופו מסתתר מאחורי הוילון, ורק כשראה את הרכב עומד ליד ביתו, היה יוצא מיד לקראתו. אף כאשר קרה והנהג התעכב מעט, הקפיד לתת לו את ההרגשה, שהנה בדיוק רק עכשיו הצלח להתארגן ולצאת לדרך...

פעם נאנס נהגו הקבוע ואיחר מלבוא, הסיק רבינו שכנראה כבר לא יבוא, ולכן יצא לדרכו ברגל. אך עלה מחצרו ויצא לרחוב, הבחין מרחוק ברכב העולה במעלה הרחוב. מיד פנה לאחור והחיש צעדיו לתוך הבית, ורק מששמע את הרכב עומד ליד ביתו, יצא החוצה בניחותא, כביכול רק זה עתה הצליח לצאת מן הבית, וכל זאת לבל יחוש הנהג כל תחושת אשמה ואי-נעימות בעקבות איחורו.

גם מן הישיבה לביתו, היה מבקש שיודיעוהו מתי הרכב מגיע, בעוד הוא עצמו עומד ליד הדלת במעילו וכובעו - מוכן לצאת דרך. לעיתים היה באותם רגעים בודדים מעיין ב'שערי תשובה' בריכוז גדול.

ומאידך גיסא, מקפיד היה ביותר שלא להטריח את הנהג בהמתנה מיותרת. בכל יום לאחר תפילת שחרית, היה עולה לחדרו לחלוץ את תפיליו, כשמתלווים אליו בחורים המבקשים לשוחח בלימוד או להתיעץ בענייניהם. וכאשר הודיעוהו שהנהג הגיע, מיד הפסיק את השיחה וירד לרכב, כדי שהנהג לא ימתין עליו ולו רגע אחד מיותר. פעמים רבות אף לא הספיק לקפל ולסדר את הטלית והתפילין, והותירם כך בחדרו, ומסדרם רק כאשר שב לאחר מכן לישיבה לקראת מסירת השיעור.

(מתוך הספר 'רבי מיכל יהודה')

ורק בשפה אותה מבינים כל הנוכחים. אמר בעל המעשה: "שני דברים למדתי במעמד זה: האחד, הזהירות בכבוד הבריות, לבל יחוש כזר בין זרים. זאת ועוד, גם הערה זו נעשתה מתוך כבוד הבריות, כשרבינו לא העיר מיד, אלא המתין שהלה יפסיק מעצמו לרגע מדיבורו, ורק אז העיר לו על כך, ולא נכנס לתוך דבריו".

פעם אחרת, במהלך השיעור, נזקק רבינו לבאר את דבריו לאחד התלמידים ששפת העברית לא היתה שגורה בפיו, וכדי להבהיר לו את מהלך הסוגיה שנסתבך בה הבחור, בחר לנהל את השיחה באידיש, כשהוא מעיר לבני השיעור כבדרך אגב ובחיוך: "נו בינתיים תלמדו אידיש...".

לבל יפגע איש

בן חוץ לארץ, שאחיו היה תלמידו של רבינו, ביקר בארץ הקודש, והגיע במיוחד לבני ברק לראות את פני רבינו להתברך מפיו. למזלו הוא פגש את רבינו ברחוב, בדרכו לביתו, כשהוא נסמך על מלווהו. הוא התקרב ואמר 'שלום'.

כמענה לברכת ה'שלום' הסטנדרטית, קיבל מיד ברכה חמה של 'שלום', ומיד החל רבינו להתעניין בשלומם בחמימות יתירה, הכביר בשאלות של התעניינות - היכן הוא לומד וכו', בסיום הרעיף עליו שוב שפעת ברכות בלי די - האיש היה בטוח כי רבינו החליף בינו לבין אחיו (תלמידו), אלא שחש בחוסר נעימות להעמיד את רבינו על טעותו.

עודו עומד במקום, ואדם נוסף ניגש לרבינו, ואף אדם זה זכה להתעניינות חמה, קרובה ומלבבת. בטוח היה כי יהודי זה הוא קרובו של רבינו.

הוא ניגש לשאלו מה קירבתו המשפחתית, אך הלה אמר כי אין לו קשר מיוחד, וכי הוא מסופק בכלל אם רבינו מכירו, והוא גם תמה לפשר היחס המיוחד שזכה לו, כי אמנם תמיד מתייחס הרב לכולם בחמימות מלבבת, אך לקבלת פנים חמה כמו שקיבל כיום, לא זכה מעודו.

הלכו השניים לצידו של רבינו, והבחינו כי גם אחרים שניגשו אליו, זכו ליחס חריג יוצא מן הכלל, גם במימדים של חמימות ליבו הטהור של רבינו.

לא יכלו לעצור את תמיהתם, ושאלו את מלווהו לפשר הענין. תשובתו היתה חדה ופשוטה: "לפני יומיים עבר הרב ניתוח קל בעיניו, כתוצאה מכך ראייתו בימים אלו מטושטשת קמעה. וכשחפצנו לצאת אל הרחוב, הביע את חששו, שמא לא יזהה את האנשים הקרובים אליו, ומתוך שיתייחס אליהם שלא כראוי, עלולים הם להיפגע. על כן מצא עצה - ובפתח היציאה מהבית החליט, לקבל כל אדם שיפנה אליו, באותה חמימות ובסבר פנים כאילו הוא מהקרובים אליו ביותר וממכריו משכבר הימים, כך, אין חשש שאי מי ממקורביו ומיודעיו יפגע. וזו הסיבה שקיבל את פניכם באופן כה מיוחד".

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ סוכה העשויה כצורת האות 'וי' - האם נחשבת כבעלת שלוש דפנות?
- ◆ מהו הקשר בין דפנות הסוכה לעטרת הטלית?
- ◆ האם ניתן לכתחילה לעשות את דפנות הסוכה מיריעות בד?

העליון של הדפנות, אינו צריך להגיע עד הסכך.

הלכות 'מחיצה' בדפנות הסוכה

- בית שהוא רשות היחיד, ולגגו אין מחיצות - אם הגג אינו בולט מקירות הבית החוצה, אומרים 'גוד אָסיק מחיצתא', ונחשב הדבר כאילו הגג מוקף במחיצות הבית.
- סוכה בת שתי דפנות בלבד, הממוקמת במבוי שבצידו 'לחי', לדעת השולחן ערוך, הריהי כשרה בשבת של סוכות, והטעם - שמתוך שנחשב שטח זה כמוקף במחיצות לענין שבת, נחשב כמוקף בדפנות גם לענין סוכה.
- לדעת רוב הפוסקים, ישנם אופנים בהם מועיל הכלל 'פי תקרה ויורד וסותם' להוסיף דופן שלישית לסוכה בת שתי דפנות ולהכשירה. למעשה, כמעט בכל המקרים יש להוסיף לכתחילה 'צורת הפתח'.

החומר שממנו נעשות דפנות הסוכה

- את דפנות הסוכה ניתן לעשות גם מחומר שאינו כשר לסיכוך, כגון מתכת או פלסטיק. וכשהסכך נסמך על הדפנות, באופן שהן משמשות כ'מעמיד' לסכך, יש לעשותן מחומר הכשר לסיכוך.
- מחיצה הנעה ברוח, אינה נחשבת כמחיצה, בנוגע לכל דיני התורה שנדרשת בהם מחיצה; ואף בשעה שהרוח אינה מזיזה אותה.
- לכתחילה, אין לעשות את דפנות הסוכה מיריעות בד. ונחלקו הפוסקים אם דין זה אמור גם באופן שהן מהודקות למקומן בברגים חזקים, ב'אזיקונים' עבים, וכדומה, באופן שאין כל חשש לניתוקן ממקומן.
- סוכה שאינה ראויה לשבעה ימים פסולה. יש שכתבו שדין זה מתייחס רק לסכך ולא לדפנות; ויש שכתבו שדין זה אינו מתייחס לסוכה שאינה 'ראויה לשבעה' מצד 'הלכות סוכה'.

מספר דפנות הסוכה ומיקומן

- חכמינו ז"ל דרשו מפסוקי התורה, שמספר הדפנות המינימלי לסוכה הוא שלוש: שתי דפנות שלמות, ברוחב שבעה טפחים (56-67.2 ס"מ, לשיטות השונות) לפחות, ודופן נוספת שאינה שלמה.
- סוכה העשויה כצורת האות הלטינית 'וי' (v) - יש שהורו שהיא נחשבת כבעלת שלוש דפנות, כיון שהיא סגורה משלושה כיוונים; ויש שנראה מדבריו שאין די בכך, אלא יש צורך בשלוש דפנות ממש.
- סוכה בעלת שלוש דפנות, שמתוכן שתיים שלמות אשר אינן צמודות זו לזו, אלא מקבילות זו לזו, צריך לעשות את הדופן השניה ברוחב של מעט יותר מארבעה טפחים.
- שטח המוקף בשלוש דפנות וציידו הרביעי פתוח, והוא מסוכך לאורך שתי הדפנות המקבילות עד אמצעו, באופן שקצה הסכך רחוק מהדופן האמצעית (המקבילה לצד הפתוח), הרי לסוכה זו אך שתי דפנות מקבילות, שכן הדופן האמצעית אינה שייכת לשטח המסוכך.
- אם שלוש הדפנות שבסוכה הן מלאות, אין צורך שתגענה זו בזו, אלא די בכך שהן מקיפות יחד שטח של סוכה, דהיינו שאחת מהן מקבילה לחברתה, והשלישית באחד הצדדים האחרים.
- מצוה מן המובחר לעשות ארבע דפנות מלאות לסוכה, ולפחות שלוש דפנות מלאות. ויש מגדולי ישראל שהקפידו אף שלא לעשות חלונות בכל ארבע הדפנות.
- מהר"ש מנוישטט נהג לסמן את דפנות הסוכה, כדי להעמידן בכל שנה באותו המקום. וכך כתב גם השל"ה הקדוש לענין הטלית, שנהגו לעשות בה עטרה, כדי לוודא שתמיד יהיה הראש עטוף באותו הצד.
- דפנות הסוכה, צריכות לעמוד באופן שתחתיתן נמצאת במרחק של פחות משלושה טפחים מהקרע. והקצה

Dirshu

דרשו ד' ועוזו
קרו עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

דרשו יוצא

למבצע

ענקה

חלוקה של עשרות
אלפי ספרי קודש,
לבתי כנסת וישיבות

במבצע יחולקו אלפי סטים של משנה ברורה במהדורת 'דרשו', ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' שבהוצאת הארגון וספרי 'לקראת שבת' מבית 'דרשו'.

כל הפרטים בעמוד 15

נ.ב. החלוקה תתבצע לפי קריטריונים שנקבעו על ידי ההנהלה